[illegible] Jaargang [illegible]. Maandag, 4 December 1854. No. 101.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH OOST-INDIE.

BATAVIA, 11 October.

[illegible] dagorder van den Gouv.-Generaal van den 9den dezer [illegible] ter kennis van het leger en van de marine gebragt de [illegible] volgende brieven des Konings, gedagteekend den 15den [illegible] j.l., en gerigt, de eerste aan den luit.-generaal jhr. [illegible] de Steurs, kommandant van het Ned. Ind. leger, en [illegible] tweede aan den vice-admir. v. d. Plaat, kommandant der [illegible] Ned. Indische zeemagt:

1) „Ik heb met innig genoegen de tijding ontvangen van [illegible] roemrijke gebeurtenis in de Wester-afdeeling van Borneo [illegible] waarbij de zee- en landmagt op nieuw de blijken [illegible] wat zij steeds waren, — voortreffelijk, dapper en goed — [illegible] hebben.

„[illegible] wensch u in het bijzonder geluk, dat zulk een wapenfeit plaats vond, terwijl gij de leiding hebt van het Indisch leger, waarvan een gedeelte zich bij deze gelegenheid [illegible] heeft weten te maken. Het moet eenen [illegible] aan het hoofd te staan van dapperen, [illegible] leverden, niet alleen van te kunnen overwinnen, maar bovendien van met kalme beradenheid, ongemakken en gevaren, in eene uitgestrekte luchtstreek, te trotseren, ten einde de eer, den roem en de grootheid van het vaderland en van mijn huis te handhaven; dubbel aangenaam moet hem zulks wezen, indien hij zelf die gevaren en ontberingen, met welke het Nederlandsch Indische leger steeds te kampen heeft, op eene voor hem verdienstelijke wijze heeft leeren kennen.

„Gij zult wel bij mijne wakkere wapenbroeders de tolk willen zijn der hartelijke gevoelens, die ik voor hun welzijn en hunnen roem koester, en tevens het Indisch leger, inzonderheid de braven, die aan het roemrijke wapenfeit, dat de onderwerping van Montrado ten gevolge had, hebben deel genomen, mijne hooge tevredenheid willen betuigen. Ik hoop spoedig in staat gesteld te zijn, belooningen te kunnen schenken aan hen, die in de gelegenheid geweest zijn boven anderen uit te munten, hoewel allen hunnen pligt op eene loffelijke wijze volbragten. Ook zult gij in het bijzonder den luitenant-kolonel A. J. Andresen, onder wiens kloek beleid de expeditie is geschied, willen zeggen, dat ik hoog waardeer de maatregelen, aan welke de gelukkige afloop te danken is, en de zorg, die hij aan den dag gelegd heeft, om, met eene betrekkelijk geringe opoffering van menschenlevens, tot zulk eene gelukkige uitkomst te geraken. Het is mij aangenaam, hem een bewijs mijner bijzondere tevredenheid te kunnen geven, door hem te bevorderen tot ridder der Militaire Willems-Orde 3de klasse, en te benoemen tot mijnen adjudant in buitengewone dienst. WILLEM."

2) „Met groote belangstelling heb ik vernomen het aandeel dat de zeemagt had aan de krijgsverrigtingen in de Wester-afdeeling van Borneo, welke de onderwerping van Montrado ten gevolge gehad hebben; terwijl het mijner aandacht niet is ontgaan, dat aan de krachtdadige ondersteuning en medewerking der marine, onder de bevelen van den luit. ter zee 1ste kl. Berghuis, het aanvankelijk welslagen der expeditie veel te danken heeft.

„Ik verzoek u, aan mijne dappere zeemagt in Nederl. Indië, mijne goedkeuring en mijnen lof bekend te maken, en vooral hun, die zich bij deze gelegenheid verdienstelijk hebben gemaakt, mijne hoogschatting en mijnen dank toe te brengen, terwijl het mij hoogst aangenaam zal zijn te beloonen, die het geluk hadden van zich boven anderen te hebben kunnen onderscheiden. WILLEM."

— De vroeger bestaan hebbende vrees, dat het weder van ongunstigen invloed zou zijn op den bloesem van den noteboom op Banda, was grootendeels geweken. In de verschillende perken werden gedurende Junij en Julij geoogst 123.278 ponden noten en foelie, waarvan aan foelie 30,819 ponden.

RUSLAND. — TURKIJE.

Voor Sebastopol is volgens de jongste berigten het vuur van beide zijden zoo goed als geschorst. Generaal Liprandi heeft zich zonder strijd naar Bakschi Saraï teruggetrokken. De Russen hebben de Tschernaja-brug doen springen.

In de Krim schijnt alzoo eene soort van wapenstilstand te zijn ingetreden. De verbonden legerhoofden schijnen tot de overtuiging gekomen, dat hun arbeid te weinig vordert, terwijl de Russen herhaaldelijk de ondervinding hebben opgedaan, dat de stelling door de Franschen en Engelschen te goed wordt verdedigd, om die te kunnen vermeesteren. De Russen tellen minstens 100,000 man; de verbondenen hopen met de verwachte versterkingen bijna een gelijk aantal troepen bijeen te zullen hebben. Misschien dat ze op die versterkingen wachten, om prins Mentzikoff den slag aan te bieden. Zal er evenwel dezen winter iets naders geschieden? De Times zegt, dat het waarschijnlijk is, dat eerst in het voorjaar de aanvallende houding weder door de verbondenen zal worden aangenomen!

De opperbevelhebber van Sebastopol meldt in zijn laatste rapport, dat de troepen, vooral de marine, die het geschut der vesting bedient, met evenveel geestdrift de vleijende groete hebben ontvangen, hun door prins Galitsijne overgebragt, als het Christusbeeld, door de Keizerin aan het leger gezonden, en dat met alle plegtigheid onder de gebeden der priesters, de bastions is rondgedragen. De soldaten waren er zeer door opgewekt.

De beide grootvorsten Michael en Nikolaas hebben, tot belooning voor hun moedig gedrag bij den uitval van Sebastopol, de ridderorde van St. George bekomen.

Het J. de Const. bevat een uitvoerig verslag van het bezoek, hetwelk de Sultan aan prins Napoleon heeft gegeven. Het bezoek zelf behoort overigens tot de opmerkelijke gebeurtenissen, daar het de eerste maal is, dat de Sultan den voet heeft gezet in een Europeesch gezantschapshôtel.

Volgens eene telegrafische depêche uit Konstantinopel van den 16den Nov., was prins Napoleon reeds in zooverre hersteld, dat hij den 18den weder naar zijne divisie in de Krim zoude vertrekken.

In den Moniteur is verslag gedaan van den orkaan, welke den 14den dezer in de Zwarte zee heeft geheerscht en de daardoor veroorzaakte schade. (Dat verslag komt overeen met den hoofdzakelijken inhoud, welke reeds per telegraaf is medegedeeld.) Daarin komt nog voor, dat de Keizer voorbereid is geweest op dergelijke rampen ter zee, en last heeft gegeven tot het vertrek van twee geheel nieuwe linieschepen, Turenne en Donauwoerth, welke den 6den van Toulon vertrokken zijn en 9 dagen daarna te Konstantinopel zijn aangekomen. De verliezen hadden ter hoogte van Eupatoria plaats.

De telegrafische gemeenschap tusschen Kroonstad en Bucharest zal, naar men verneemt, tegen het begin van December tot stand komen.

— Uit Athene meldt men van den 24sten Nov., dat de cholera er hevig woedde.

— De Engelsche bladen en vooral de Times rigten hevige aanvallen tegen Oostenrijk, en beschuldigen deze mogendheid dat zij door hare houding in de Vorstendommen, den staat van zaken veel heeft verergerd. Thans is dan ook weder het gerucht in omloop, dat men zeer verre verwijderd is van het sluiten van een of- en defensief traktaat van alliantie tusschen de Westelijke mogendheden en Oostenrijk, hoewel dezer dagen werd gemeld, dat zoodanig traktaat zeer spoedig zou tot stand komen.

(Laatste berigten.) Prins Mentzikoff meldt uit Sebastopol van den 22sten Nov., dat toen het bombardement nog werd voortgezet; doch dat er slechts zelden en zwak gevuurd werd. De verliezen der Russen en de schade aan de vestingwerken toegebragt, waren onbeduidend. Overigens was er niets nieuws te melden.

De stoomboot Nil is te Marseille aangekomen met berigten uit Konstantinopel tot den 20sten. Door de stormen, welke in de Zwarte zee geheerscht hebben, hadden 17 Engelsche transportschepen, schipbreuk geleden, welke vaartuigen vervolgens verbrand waren. Sedert den slag bij Inkerman hadden de Russen een' onbeduidenden uitval gedaan, die echter was teruggeslagen. Ook 4000 Russen hadden den 17den op Eupatoria een', hoewel mislukten, uitval gedaan. Den 19den hadden nieuwen stormen gewoed.

Omer-pacha zou met 68,000 man naar Fockschani oprukken. Aan Ahmet-pacha was bevel gezonden om Babadagh te bezetten met 30,000 man; eene voorhoede van 5000 man zou haar hoofdkwartier in de Dobrudscha opslaan.

ITALIE.

In de Augsburger Allgemeine Zeitung, van den 23sten November, leest men het volgende: „Dat ter beslechting van een enkel vraagstuk betrekkelijk de H. Maagd, eene bijeenkomst van kerkvorsten door den Paus belegd is, klinkt niet bevreemdend voor hen, die weten dat over de vraag, of Maria zonder erfzonde ontvangen is, eeuwen lang is getwist tusschen de godgeleerden, met name tusschen de Franciscaner monnikorde, die met de Jezuïten-orde de vlekkelooze ontvangenis staande hield, en de Dominicaners, die voor het gevoelen van den H. Thomas van Aquinium opkwamen. Sedert eeuwen is door elk dezer beide groote partijen herhaaldelijk bij den Pausellijken Stoel aangedrongen op eene uitspraak in haren geest. De Pausen lieten doorgaans de zaak in het midden, in de overtuiging dat zij door eene uitspraak, in welken zin dan ook, welligt niets winnen, maar zich zekerlijk de vijandschap der eene of andere partij op den hals halen zouden.

„Het behoort onder de treffendste blijken der herleving van den ouden geest der Katholijke kerk, dat dit geschilpunt, hetwelk sedert lang vergeten scheen, weder te berde komt. Op nieuw staan twee groote partijen in de Katholijke kerk tegenover elkander; en het is weder de oude strijd; de Paus moet beslissen of hij zich onvoorwaardelijk aan de zijde der orde van Jezus schaart, of wel aan de zijde dergenen, welke er niet toe kunnen komen, van de werkzaamheid dier orde het heil der kerk te verwachten. Dat deze partijen nog bestonden, dat zij met de herrijzenis der pauselijke magt sedert den val van Napoleon I zich weder begonnen te roeren, was uit menig verschijnsel reeds gebleken aan ieder die de teekenen der tijden aandachtig gadeslaat.

„Het is als of de Jezuïten het oude geschil weder opgerakeld en eene definitive beslissing verlangd hebben, om een onbetwistbaar teeken der zege weg te dragen. Doch Pius IX zal het, naar wij hopen, bedenkelijk achten, in onze geenszins onbewolkte dagen de voor eene schoone toekomst herleefde kerk in twee onderling vijandige partijen te splitsen door eene uitspraak in dezen of genen zin."

(Laatste berigten.) Uit Madrid is bekend geworden de zamenstelling van het nieuwe ministerie. De hertog der overwinning Espartero, president van den raad; O'Donnell, minister van oorlog; Luzurriaga, buitenlandsche zaken; Collado, justitie, gratie en financiën; Salazar Allende, marine; Santa Cruz, binnenlandsche zaken.

SPANJE.

De Koningin heeft het aangeboden ontslag der ministers aangenomen, doch verzocht dat zij in functie zullen blijven tot dat de Cortès zich zullen hebben geconstitueerd en zij zich met den voorzitter over de zamenstelling van een nieuw ministerie zal hebben verstaan.

Ter belooning der groote diensten door de gravin Mina, oud gouvernante der Koningin, tijdens het heerschen van de cholera bewezen, heeft de Koningin haar den 19den dezer tot hertogin der Liefdadigheid (duguesa de la Caridad) verheven.

Sedert het door het ministerie gegeven ontslag blijft te Madrid de grootste spanning heerschen. De meest onrustbare geruchten zijn in omloop. Het gouvernement neemt alle maatregelen tot handhaving der openbare orde en tot onderdrukking eener revolutionnaire beweging, voor het geval, dat die mogt worden beproefd.

Per telegraaf wordt uit Madrid gemeld, dat de generaal Espartero is benoemd tot voorzitter van de Cortès; tot vicevoorzitters de generaal O'Donnell, de heeren Madoz, Dulce en Proles; tot secretarissen, de heeren Fuentes, Colva, marquis Vega en Gonzales Vega. 127 afgevaardigden hebben het programma onderteekend, onder de leus van vrijheid, openbare orde en den constitutionnelen troon onder de dynastie van Isabella II.

DUITSCHLAND.

De beide Kamers van Pruissen zijn den 30sten te Berlijn door den Koning in persoon geopend met eene troonrede, waarin met betrekking tot het groote vraagstuk van den dag het volgende gezegd wordt. Z. Maj. betreurt den oorlog, waarvan het vaderland evenwel tot dusverre nog verschoond is gebleven; hij geeft echter tevens te kennen, dat hij op nieuw aanleiding heeft om te hopen, dat men er in slagen zal, de grondslagen vast te stellen voor eene duurzame verstandhouding. In vereeniging met Oostenrijk en Duitschland, acht de Koning het zijne roeping, voortdurend voor het herstel van den vrede te pleiten. Mogt echter onverhoopt de verpligting ontstaan, dat Pruissen aan die pogingen meer kracht zou moeten bijzetten, dan vertrouwt de Koning, dat zijn volk bereid zal zijn, de daartoe vereischte offers te brengen. Om op alles voorbereid te zijn, heeft de Koning bevolen, het leger te brengen op voet van oorlog en het oorlogsmateriëel te vermeerderen, opdat Pruissen in staat moge zijn, om ieder oogenblik te kunnen optreden ter bescherming van zijne belangen en op eene wijze, die overeenstemt met zijne positie als Europesche mogendheid.

Het te Berlijn ontvangen Russische antwoord op de Pruissische nota, houdende aanbeveling der vier punten van waarborg, bevat de verklaring, dat Rusland bereid is tot het aanknoopen van onderhandelingen op de volgende grondslagen: 1) Gezamenlijke waarborg der vijf groote mogendheden van de regten der Christen-onderdanen van de Porte, zonder onderscheid tot welke Christelijke gezindheid die onderdanen behooren. 2) Gemeenschappelijk protectoraat der Donauvorstendommen, door de vijf mogendheden uit te oefenen op de grondslagen der thans tusschen Rusland en de Porte bestaande traktaten. 3) Herziening van het traktaat van 1841. 4) Vrije vaart op den Donau.

— Het additionele artikel tot het verdrag van den 20sten April, j.l. Zondag te Weenen door den Pruissischen gezant en den Oostenrijkschen minister van buitenl. zaken onderteekend, is den 30sten Nov. aan de Bondsvergadering in hare gehouden zitting medegedeeld. De mededeeling is aan de commissie voor staatkundige aangelegenheden verzonden, ten einde een besluit te formuleren. De commissie zal waarschijnlijk overmorgen vergaderen.

— Bij de tolconferentiën te Darmstadt zal door de gevolmagtigden van eenige Duitsche staten het voorstel gedaan worden, om de belasting op de productie van den binnenlandschen tabak, alsmede de inkomende regten op den buitenlandschen te verhoogen. Eenigen willen zelfs, op het voorbeeld van Oostenrijk, het tabaksmonopolie ingevoerd zien, dat aan die regering thans eene jaarlijksche winst van 22 millioen guldens oplevert. Beide deze voorstellen zullen echter van de zijde van Pruissen en Hannover geene ondersteuning vinden.

— Naar men uit Munchen meldt, neemt de Beijersche regering alle maatregelen, welke tot eene spoedige mobielmaking van het leger noodig zijn. De studenten, welke bij de Beijersche regementen opgenomen, maar wegens hunne studiën nog niet opgeroepen waren, hebben thans het officiëel berigt ontvangen, dat zij welligt over eenige maanden tot de wapendienst kunnen opgeroepen worden.

— In weêrwil van den ingevallen dooi, zat het ijs in den Weichsel bij Bromberg den 25sten dezer nog vast. De passagiers en goederen welke de spoortrein van Koningsbergen aanbrengt worden met schietschouwen overgezet.

— De bekende romanschrijfster Clementine Schmidt, zal eerlang als redactrice optreden en te Weenen een staatkundig dagblad voor de vrouwelijke sekse oprigten. Met den 15den Dec. zal dit nieuwe groote dagblad een' aanvang nemen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 28 November.

In een heden te Windsor gehouden geheimen raad is besloten het Parlement tegen den 12den Dec. tot verrigting van bezigheden zamen te roepen, evenwel slechts voor weinige dagen.

Als hoofddoel dezer vervroegde samenroeping wordt de noodzakelijkheid opgegeven der uitvaardiging van eene parlements-acte, waarbij de regering gemagtigd wordt, regementen der militie naar Malta en naar de stations in de Middellandsche zee te zenden, tot vervanging der regementen van linie, welke naar de Krim gezonden worden. Geen militiesoldaat mag namelijk worden genoodzaakt om tegen zijnen wil naar buitenslands te gaan, bijaldien hij zich, toen hij in dienst trad, daartoe niet heeft verbonden. Eene parlementsacte wordt dus vereischt om zelfs maar een enkel militieregement naar een buitenlandsch station te doen vertrekken, of zelfs om hen tot de actieve dienst op te roepen; en men zegt dat de regering voornemens is, eerlang de geheele milidie in te lijven, welke maatregel men algemeen vertrouwt dat, in de thans heerschende buitengewone omstandigheden, geen tegenstand in een der beide Huizen ontmoeten zal.

Volgens de Times, is het waarschijnlijk, dat tot dekking der kosten voor den oorlog, de belasting op de inkomsten met 10 pc. zal worden verhoogd, in geval door de regering het sluiten eener leening onraadzaam wordt geacht. Mogt het Parlement daarentegen tot het laatste middel besluiten, dan zal de geconsolideerde schuld vermoedelijk met een bedrag van 5 à 10 millioenen worden vermeerderd. De schrijvers van de Times beweren, dat eene zoodanige verhooging van lasten de krachten der natie in geenen deele zal te boven gaan.

— Te Leeds heeft eenige opschudding plaats gehad ten gevolge van de bedrijvigheid der vredevrienden, die op onderscheidene plaatsen der stad gedrukte vermaningen ter bevordering van den vrede hadden doen aanplakken. Het gemeene volk verzette zich hiertegen en er ontstond zelfs eene vechtpartij, waaraan de politie een einde maakte door al de plakkaten af te rukken.

FRANKRIJK.

PARIJS, 29 November.

Dezer dagen heeft de brigade-generaal Larchey, die over de artillerie in de vierde militaire divisie van Frankrijk bevel voerde, zich met eene bijzondere zending van Parijs naar Turkije begeven. Thans zegt de half-officiële Moniteur de l'Armée, dat de genoemde generaal „geroepen is om de functiën van militair bevelhebber te Konstantinopel waar te nemen."

— De minister van oorlog heeft eene beschikking genomen, volgens welke van elk regement zestig militairen naar de Krim zullen worden gezonden. Heden nu heeft de keuze plaats gehad in de regementen, die te Parijs garnizoen houden. Doch het aantal vrijwilligers, die zich aanboden, was zoo groot, dat men tot eene loting heeft moeten overgaan; terwijl de militairen, wien het lot om te vertrekken niet gunstig was, daarover diep leedwezen aan den dag legden.

Men verneemt dat twintig nieuwe bataljons jagers van Vincennes zullen gevormd worden.

De kweekelingen van St. Cyr zullen naar het Oosten gezonden worden, zoodra zij slechts eenigermate bruikbaar zullen blijken te zijn; zij zullen nagenoeg geen examen hebben af te leggen en zelfs den anders gebruikelijken proeftijd niet behoeven te doorstaan.

— In den nacht van den 26sten op den 27sten October heeft de sterrekundige Goldschmidt te Parijs de 32ste, en in den nacht van den 28sten op den 29sten de sterrekundige Chacornai, van het keizerlijk observatorium aldaar, de 33ste der kleine planeten ontdekt. De heer Leverrier, daartoe door de ontdekkers uitgenoodigd, heeft aan de eerste den naam van Pomona, aan de laatste dien van Polijmnia gegeven.

Van den 30sten. De Senaat en het Wetgevend Ligchaam zijn bijeengeroepen tegen den 26sten December.

BELGIE.

BRUSSEL, 29 November.

Na eenige discussie is in de zitting der Kamer van Vertegenwoordigers gisteren met 61 tegen 23 stemmen besloten den vrijen invoer van rijst toe te laten. Met 47 tegen 38 stemmen is besloten de spelt met de tarwe gelijk te stellen en er den uitvoer van te verbieden. De gerst zal vrij kunnen worden uitgevoerd. Het geheele wetsontwerp op de levensmiddelen is met 58 tegen 1 stem aangenomen; 24 leden hielden zich buiten stemming.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Dingsdag den 28sten November.

De beraadslagingen worden voortgezet over het derde hoofdstuk der staatsbegrooting, betreffende de buitenlandsche zaken.

De heer Thorbecke voert op nieuw het woord, en verklaart, dat, indien men het voorbeeld volgde van den minister in het beantwoorden van staatkundige tegenstanders, de beraadslaging eerlang hare parlementaire gepastheid zoude verliezen. Hij komt terug op zijne interpellatie, die, zoo hij verzekert, geenszins tegen personen was gerigt, maar moest strekken om licht te erlangen, omtrent den toestand, in welken wij, ten gevolge der plaats hebbende verwikkelingen, waren gebragt. Spr. licht verder toe, hetgeen reeds gisteren door hem was uiteengezet omtrent de verstandhouding tusschen onzijdige mogendheden en de publiciteit.

De heer Sloet dringt ook op publiciteit aan wat onze staatkunde betreft, en vraagt inlichtingen over het niet vestigen van consuls in Australië, ten gevolge onzer, zoo hij meende, bekrompene Indische regeringsbeginselen, — over het niet zenden van oorlogschepen naar de kust van Guinea, waarop door een handelshuis uit Rotterdam zoo zeer was aangedrongen; — over de noodzakelijkheid om de Hollandsche republiek aan de Vaals-rivier te erkennen; over den omvang der nieuwe handelsbetrekkingen tusschen de Vereen. Staten en Japan, en over de steeds achterblijvende vereffening van de vorderingen van Luxemburg.

Nadat nog de heeren van Akerlaken, v. Eck, Dommer, v. Bosse en v. Zuylen het woord hebben gevoerd, wordt door den minister van buitenl. zaken in 't breede op onderscheidene aanmerkingen geantwoord. Z. exc. volhardt bij zijne verklaring van geene openbare mededeeling van stukken, betreffende de kerkelijke kwestie, te kunnen doen, dan ten gevolge eener interpellatie van de Kamer. Den heer Sloet beantwoordende, zegt de minister, dat de vestiging van Nederlandsche consuls in Australië op dit oogenblik in 's Lands belang min wenschelijk wordt geacht; — dat de Regering in de tegenwoordige omstandigheden geene oorlogsschepen naar de kust van Afrika meent te moeten zenden; — dat de Regering de Trans-Vaalsche Republiek zal erkennen, zoodra dit zal worden verlangd; — dat door den minister van koloniën zal worden geantwoord op de vragen betreffende den handel van de Vereenigde Staten met Japan, en dat tot vereffening der vorderingen jegens Luxemburg eene aanmerkelijke schrede voorwaarts is gedaan.

De heer v. Zuylen geeft te kennen, zich te zullen vergenoegen

met acte te nemen van de herhaalde verklaring van den minister, dat er geen bewijs voorhanden is, dat hem in der tijd mededeeling zou zijn gedaan van de aanstaande invoering der bisschoppelijke hiërarchie.

De heer *Baud* vindt geene redenen om het Bewind in de behandeling der buitenlandsche aangelegenheden zijn vertrouwen niet te schenken, en verklaart zich ook niet tegen de voorgestelde verhooging der bezoldiging van de gezanten.

Na nog eenige woordenwisseling zijn de algemeene beraadslagingen gesloten, en zijn de 4 eerste art. aangenomen.

Op de post der besprokene bezoldigingen van de gezanten heeft de heer *Dommer* eene vermindering voorgedragen van *f* 12,500; — de heer *v. Akerlaken* eene vermindering van *f* 6000.

De heer *v. Hoëvell* beweert, dat het amendement van den heer *v. Akerlaken*, 't welk als eene transactie is voorgesteld ten aanzien van dat van den heer *Dommer*, even zeer ingrijpt in het beginsel, als dat van den laatstgenoemden. — De minister ontkent dit, vermits bij dit amendement alleen omtrent het bedrag van cijfers wordt beslist, en in elk geval eene verhooging wordt verleend. — De heer *v. Heiden* geeft te kennen, dat hij — het mogelijk achtende dat het al of niet aan 't bewind blijven van den minister afhankelijk zou zijn van het lot van het amendement van den heer *Dommer*, — vertrouwen stellende in de bekwaamheid en het helder doorzigt van dien bewindsman, en geene ministeriële crisis in deze hagchelijke oogenblikken willende bevorderen, — zijn gevoelen zou ten offer brengen, en zich voor het amendement van den heer *v. Akerlaken* verklaren.

Bij stemming is (gelijk reeds in ons vorig nommer gemeld is) het amendement *Dommer* met 35 tegen 31 stemmen *afgewezen*. (*Tegen*: de heeren *Stolte*, *v. Deinse*, *v. Lijnden*, *v. Franck*, *Godefroi*, *Bosscha*, *Hoffman*, *Slicher*, *Engelen*, *v. d. Poel*, *Oosting*, *Gevers*, *de Brauw*, *v. Reede*, *de Kempenaer*, *v. Amerongen*, *Donker*, *Kien*, *v. Lennep*, *v. Heiden*, *Rochussen*, *Sander*, *Baud*, *Dirks*, *v. Foreest*, *Hoekwater*, *Elout*, *v. Rappard*, *Schimmelpenninck*, *v. Zuijlen*, *Wintgens*, *Delprat*, *v. Akerlaken*, *v. Goltstein* en *Boreel*.)

Het amendement van den heer *v. Akerlaken* is hierop goedgekeurd met 38 tegen 28 stemmen. (*Tegen*: de heeren *Reinders*, *v. Franck*, *Godefroi*, *Bosscha*, *v. d. Veen*, *ten Cate*, *Engelen*, *v. d. Poel*, *Anemaet*, *Hengst*, *Gevers*, *de Brauw*, *v. Reede*, *de Kempenaer*, *v. Amerongen*, *Luijben*, *v. Eck*, *Westerhoff*, *v. Lennep*, *v. Foreest*, *Hoekwater*, *de Man*, *v. Zuijlen*, *Sloet*, *Heemskerk*, *Delprat*, *Stolte* en......)

Het geheele artikel wordt ten slotte met 39 tegen 27 stemmen aangenomen.

De beraadslaging zal morgen worden voortgezet.

Zitting van Woensdag den 29sten November.

Bij de voortzetting van de beraadslagingen over het *derde* hoofdstuk, verlangt de heer *van Bosse* inlichting ten aanzien der besparing op den post voor consulaten; — eene besparing, die hij in 't belang van den handel niet wenschelijk achtte. — De heer *Hugenholtz* verlangt te vernemen, waarom twee schepen naar de Oostzee zijn gezonden, om schepen, met granen geladen, op te slepen, en of dit is geschied op de aanvraag van een Amsterdamsch handelshuis.

De minister antwoordt den heer *van Bosse*, dat de besparing het gevolg is van het uitzigt om geschikte consuls te kunnen bekomen zonder bezoldiging, en den heer *Hugenholtz*, dat de kamer van koophandel, met het oog op den voorraad van rogge, aldaar aanwezig, de dienst der schepen heeft verlangd, en dat de Regering de verantwoordelijkheid op zich heeft genomen om aan dit verzoek te voldoen, vooral ter zake van de dringende behoefte.

Na nog eenige woordenwisseling over het mengen van den naam des Konings in de beraadslagingen; — over het prerogatief van de Kroon, en de door den minister allezins erkende verantwoordelijkheid der bewindslieden, met de verzekering, dat het hier gold de bespoediging van den aanvoer van voedings-middelen en dat de Regering had begrepen, dat het in dezen beter ware iets te veel, dan te weinig te doen, is art. 6 der begrooting voor dit hoofdstuk *aangenomen*.

Op voorstel van den heer *Storm* is art. 15 (*f* 4000 voor geheime uitgaven) in omvraag gebragt en met 45 tegen 20 stemmen goedgekeurd. (*Tegen*: de heeren *Anemaet*, *v. d. Veen*, *de Berg*, *Thorbecke*, *Bots*, *de Poorter*, *Hoynk*, *Jespers*, *Hengst*, *Westerhoff*, *v. Eck*, *Storm*, *Dullert*, *Strens*, *Reinders*, *Zijlker*, *Sloet*, *Huguenin*, *Hugenholtz* en *v. Hoëvell*.)

Het geheele hoofdstuk voor de Buitenlandsche Zaken is, (gelijk ook reeds in ons vorig nommer is medegedeeld), met 42 tegen 25 stemmen *aangenomen*. (*Tegen*: de heeren *de Poorter*, *Hoynk*, *Jespers*, *Hengst*, *v. Wintershoven*, *Westerhoff*, *de Man*, *Meeussen*, *v. Eck*, *v. Zuylen*, *Storm*, *Dullert*, *Strens*, *Reinders*, *Zijlker*, *Sloet*, *ten Cate*, *Huguenin*, *Hugenholtz*, *v. Hoëvell*, *Anemaet*, *v. d. Veen*, *de Berg*, *Thorbecke* en *v. Bosse*.)

De beraadslaging wordt aangevangen over het *vierde* hoofdstuk, de kosten der Justitie.

De heer *v. Akerlaken* verklaart, dat er, na de tot stand gebragte verordeningen en voorgedragene ontwerpen, bij hem geen voornemen bestaat om zich tegen het hoofdstuk te verklaren. Hij zal zich echter niet kunnen vereenigen met de voorgestelde verhooging van traktementen en de vermeerdering van het aantal der geregtsdienaars.

De heer *Zijlker* beklaagt zich over de kostbaarheid der regtspleging bij welke alleen rijken en armen regt kunnen erlangen.

De heer *Hoynck* geeft de gronden op, die hem denkelijk zullen verhinderen om het hoofdstuk goed te keuren. Hij beklaagt zich, dat de hand niet wordt gehouden aan de wet van 1849, omtrent het niet vervullen der openstaande plaatsen. Hij meent ook, dat de rijks-politie, om met de gemeentelijke politie te kunnen werken, bij de wet behoort te worden geregeld.

De heer *Dullert* oppert verscheidene bedenkingen, ten aanzien der werkzaamheden bij het departement van justitie, en gewaagt van behoeften, waarin reeds voor lang had behooren te zijn voorzien.

De heeren *v. Lynden* en *de Brauw* beantwoorden onderscheidene der ingebragte aanmerkingen. — De laatste vraagt eenige inlichtingen, wegens het stichten van een R.-K. kerkhof te Kockengen, waarbij de wet niet zoude zijn in acht genomen. — De heer *v. Bosse* verklaart zich tegen de voorgestelde verhooging van traktementen.

De heer *v. Goltstein* meent, dat er thans inderdaad eenig uitzigt is geopend om verbetering in het regtswezen te erlangen.

De heer *v. Rappard* betoogt, dat de wet van Mei 1849, nopens de vervulling der regterlijke betrekkingen, naauwkeurig is nageleefd. Ten aanzien van het verhandelde in de commissie voor de regterlijke organisatie, geeft de genoemde spreker te kennen, dat de commissie bij de overweging van deze aangelegenheid tot den oorsprong van het bestaande kwaad is doorgedrongen; — dat zij bij den minister een uitvoerig verslag heeft ingediend, en dat in de commissie omtrent de meeste punten, met uitzondering van één enkel hoofdpunt, eenstemmigheid heeft bestaan. — Op dit verslag heeft de minister, volgens den spreker, in April 1854 geantwoord, en daarbij de punten aangewezen, ten aanzien van welke z. exc. geenzins met de commissie meende te kunnen instemmen. Daarop is een gewijzigd verslag ingediend, en is in de commissie voorgesteld om reeds dadelijk wijzigingen voor te dragen, betreffende het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, zonder te letten op de letter van het 5de add. art. der grondwet; doch de minderheid heeft gemeend, dat daardoor de wet op de regterlijke organisatie te lang zou worden verschoven, en derhalve ook de uitvoering van een grondwettig voorschrift; de commissie heeft uit dien hoofde haar ontslag verlangd.

Bij het beantwoorden der gemaakte aanmerkingen ontkent de *minister van justitie* stellig, dat, met de aanvulling van de ontstane vacaturen bij het regtswezen, de wet van Mei 1849 zou zijn miskend, en beweert bij, ten aanzien van hetgeen gezegd was, alsof men dicht bij het begeven van ambten vrienden kon maken, dat men in den regel daarmede meer vijanden, dan vrienden bekwam. Z. exc. volhardt bij zijne meening, dat de rijks-politie geene wettelijke regeling behoeft, en meent tevens, dat ook de gemeentelijke politie geenszins bij de wet is geregeld. Ten aanzien van het gebeurde betreffende de regterlijke organisatie, wijst de minister op hetgeen de heer *van Rappard* dienaangaande heeft medegedeeld, en meent te mogen volhouden, dat hij in dit opzigt alles doet, wat hem mogelijk is, en dat in redelijkheid niet meer van hem zou kunnen worden gevergd. Betreffende de werkzaamheden bij het departement, verzekert z. exc. dat deze, sedert 1848, met een derde zijn toegenomen, en nog meer en meer zullen toenemen, naar mate men voortgaat met organiseren. Aangaande de zaak van Kockengen deelt de minister mede, dat deswegens reeds berigten van drie ministeriën zijn ingelokt, en dat de zaak bij den raad van state aanhangig is.

De beraadslaging zal morgen worden voortgezet.

Zitting van Donderdag den 30sten November.

Heden is de beraadslaging over het 4de hoofdstuk der staatsbegrooting voortgezet.

De heer *Westerhoff* heeft verklaard, dat hij de voordragt zal verwerpen, vooral wegens de verhooging van de tractementen en uit hoofde van het niet aanbieden van eene nieuwe regterlijke organisatie.

De heer *Thorbecke* heeft in het breede de leer en het stelsel van de ministeriële verantwoordelijkheid behandeld, zooals het in de Grondwet is nedergelegd en door de constitutioneele partij verstaan wordt, in tegenoverstelling van de leer, opvatting en toepassing van dit vraagstuk door het ministerie. De ministers zijn, gelijk alle andere ingezetenen, onderdanen des Konings, maar geene gewone dienaren; zij dienen den Koning volgens hunne overtuiging.

De heer *Sloet* o. a. heeft geprotesteerd tegen het gisteren door den minister van justitie aangevoerde, dat de zich noemende constitutionele partij niet de grondwettige zou zijn, en tegen de beschuldiging, dat die partij een dik floers om den troon wil hangen, waardoor men den Koning niet meer

De heer *Hugenholtz* heeft de redenen van zijne afkeurende stem nader ontwikkeld.

Daarna is het punt van de ministeriële verantwoordelijkheid naar de Grondwet, in verband met de koninklijke regesmagt, nader in het breede behandeld door de heeren *v. Goltstein*, *Thorbecke*, *de Kempenaer* en de ministers van justitie en van buitenl. zaken.

De algemeene beraadslaging over het hoofdstuk is hierna gesloten.

Bij art. 2 (over de tractementen) heeft de heer *de Poorter* een amend. voorgesteld, om de verhooging van *f* 1000 voor den secretaris-generaal bij het ministerie van justitie weg te laten.

Na eenige beraadslaging, waaraan ook de heeren *v. Akerlaken*, *v. Nispen*, *Storm van 's Grav.*, *v. Heiden*, *Donker* en *v. Bosse* deelnamen, en waarbij de minister verklaarde, dat hij het aan de Kamer overliet, maar dat de verhooging billijk en regtvaardig was, is het amend. aangenomen met 45 tegen 20 stemmen.

Bij art. 7 (over de tractementen voor de regtbanken), heeft de heer *v. Eck* eene vermindering van *f* 16,400 voorgesteld, ten einde daardoor uit te drukken, dat, in afwachting der nieuwe regterlijke organisatie, geene vervulling van vacaturen bij de regtbanken zal plaats hebben buiten volstrekte noodzakelijk. Na eene korte beraadslaging daarover, aan welke de heeren *v. Eck*, *v. Rappard*, *v. Nispen*, *Godefroi*, *v. Bosse*, *v. Lennep* en de minister deelnamen, is dit amendement verworpen met algemeene stemmen, behalve die van den heer *van Eck*.

Daarna zijn art. 7—15 aangenomen, en is de verdere beraadslaging op morgen bepaald.

Naar men verneemt, zijn de vier heeren, waarop door den heer *Storm van 's Gravesande* in de zitting van l.l. Woensdag gedoeld is, welke ten gevolge van het incident, in de zitting van Zaturdag voorgevallen, de beide partijen hebben ter zijde gestaan: voor den heer *v. Zuylen v. Neyevelt*, de heeren vice-admiraal *Lucas* en *Storm van 's Gravesande*, lid der Tweede Kamer van de Staten Generaal, en voor den generaal *Forstner* de heeren generaal *Storm de Grave* en kolonel *Rigault*.

Zitting van Vrijdag den 1sten December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal op heden is het hoofdstuk van het departement van justitie *aangenomen* met 45 tegen 19 stemmen.

Met zekerheid kan gemeld worden, dat binnen eenige dagen een ander voorstel door leden van de Tweede Kamer tot afschaffing van belastingen zal worden gedaan, hoogst vermoedelijk betreffende den roggeaccijns.

[In de *N. Drent. Ct.* van heden leest men dienaangaande het volgende: „Heden (2 Dec.) wordt een voorstel bij de Tweede Kamer ingediend door de heeren *Heiden Reinestein*, *Storm v. 's Gravesande*, *v. Nispen v. Sevenaer* en *v. Akerlaken*, tot *afschaffing van de belasting op de rogge*.]

'sGRAVENHAGE, 30 November.

Bij Zr. Ms. besluit van den 25sten November is benoemd tot substituut-griffier bij de arrondissements-regtbank te Sneek, mr. *K. Banga*, advokaat te Franeker.

— Bij beschikking van den minister van justitie van den 24sten dezer, krachtens het Kon. besluit van den 21sten dezer, houdende nadere regeling van het thans bestaande getal scherpregters, zijn, voor geheel Nederland aangesteld één scherpregter en twee adsistenten, te weten: 1. *D. Jansen*, thans scherpregter te Amsterdam, 2. *J. L. Kleijne*, thans adsistent-scherpregter te 's Hertogenbosch, en 3. *J. Burk*, thans adsistent-scherpregter te 's Gravenhage.

— De zittingen der synodale commissie, welke drie weken vergaderd is geweest, zijn heden gesloten. De commissie zal, zonder bijzondere omstandigheden, eerst in Mei weder bijeenkomen.

AMSTERDAM, 30 November.

Het aantal der liefdadige inrigtingen binnen onze stad is met ééne vermeerderd, wier groot nut door ieder zal worden erkend. J.l. Zondag werd de zoogenaamde *Wiegeninrigting* (in navolging van de *Crèches* in Frankrijk) ingewijd, die haren oorsprong verschuldigd is aan de ijverige bemoeijingen van den heer dr. *V. Möller*. De oprigter, tevens voorzitter van het bestuur, voerde bij die gelegenheid het woord, en ontving daarna van den heer dr. *S. Sarphati*, als voorzitter der Amsterdamsche afdeeling van de maatschappij *tot Nut der Israëlieten in Nederland*, tot welke afdeeling de inrigting behoort, den verdienden dank voor zijn loffelijk streven, terwijl de eerw. heer *A. M. Chumaceiro* den Goddelijken zegen over de nieuwe stichting afsmeekte. De wiegeninrigting — zoo als er bereids eene te dezer stede bestaat, behoorende tot de *vereeniging tot ondersteuning van hulpbehoevenden* — kan veertig kinderen ontvangen, die nog te jong om de bewaarscholen te bezoeken, aldaar, 's winters van 's ochtends 7 tot 's avonds 7, en 's zomers van 's ochtends 6 tot 's avonds 7 uur worden verzorgd, gereinigd en gevoed, terwijl de moeders, zonder vrees dat den hulpeloozen wichten eenig ongeluk treft, gerust door haren handenarbeid buitenshuis het schamele stukje brood kunnen verdienen. Edele menschenvrienden hebben vrijwillig de gelden bijeengebragt noodig voor het tot stand brengen der inrigting, die sedert eergisteren is opengesteld om aan haar schoon doel te beantwoorden.

— De nieuwe verkoop van gronden van den Haarlemmerpolder, eergisteren plaats gehad, bedroeg 1269 bunders, 25 roeden. De opbrengst was *f* 582,600, dus *f* 459 per bunder.

— De Geldersche maatschappij van landbouw heeft op voorstel van hare afdeeling de IJsseloever, zich bij adres tot den minister van oorlog gewend met verzoek, dat, in het belang van den vaderlandschen landbouw, voortaan bij publieke aanbestedingen van granen, de bepaling van buitenlandsche soorten zal worden achterwege gelaten.

HOORN, 28 November.

De toenemende welvaart onzer landlieden, die thans voor de voortbrengselen van veeteelt en landbouw het dubbele inkomen hebben van vroegere, evenwel niet onvoordeelige jaren, maakt hen zoo speelzuchtig, dat men thans niet alleen in meublement en vertering den anders eenvoudigen landman niet meer herkent, maar hij gaat zoo ver, dat hij thans het goud gelijk stelt met het zilver in vroegere jaren. Zoo ziet men thans vele landlieden met gouden tabaks- en sigaardoozen en het bestellen ter vervaardiging van gouden eetlepels en vorken is geene zeldzaamheid bij de goudsmeden in onze provincie meer, ja men spreekt zelfs van grooter gouden huisraad, dat reeds besteld zoude zijn.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Zaturdag den 2den December.

Aanwezig: de heeren SLOT, TRIP, OUDEMAN, MULLER, LOHMAN, DOORNBOSCH, DE LA FAILLE, DOMMERING, VAN ITTERSUM, SWAAGMAN, MEIJER, QUINTUS, WICHERS, VAN HEIJNINGEN BOSCH, ONNES, ROELFSEMA, CREMERS, GEERTSEMA en MESDAG.

Aan de orde wordt gesteld:

1) *Adres van* H. J. VAN DE RIJN *omtrent eene schadeloosstelling wegens winstderving ten gevolge van de stremming der passage over den Apoortenboog.* — Het rapport heeft ter visie gelegen.

De heer VAN HEIJNINGEN BOSCH acht de schadeloosstelling van *f* 42 niet genoeg; nu men eenmaal van het principe is afgeweken en eene schadeloosstelling wil geven, komt de voorgestelde hem niet billijk voor en stelt bij daarom voor eene gratificatie te verleenen van *f* 60.

De heer TRIP moet opmerken, dat de commissie het tot nu toe aangenomene principe wil vasthouden, maar zich heeft afgevraagd of er niet enkele gevallen konden zijn, waarbij eene uitzondering moest worden gemaakt en dit was hier het geval. Of nu de som juist is berekend, weet spr. niet, maar in gemoede heeft de commissie begrepen, dat zij goed was.

De heeren SWAAGMAN en MEIJER zijn het geheel eens met het denkbeeld van den heer VAN HEIJNINGEN BOSCH.

De heer VAN ITTERSUM merkt op, dat de commissie onderscheid meende te moeten maken tusschen eenige schadeloosstelling en eene volledige vergoeding van winstderving en dat uit overweging daarvan eene schadeloosstelling van *f* 3 per week haar billijk was voorgekomen.

De heer QUINTUS zegt, dat de commissie het woord schadeloosstelling niet heeft gebezigd, want zij begreep, dat de stad daartoe niet was verpligt, maar dat zij eene gratificatie wilde verleenen, en dan moest ieder begiftigde tevreden zijn met het hem gedane cadeau; de commissie had daarbij het oog gehouden op den stand en de winstderving van den adressant.

Na eenige verdere discussie wordt het amendement van den heer VAN HEIJNINGEN BOSCH in omvraag gebragt en met 16 tegen 3 stemmen verworpen. (*Voor*: de heeren *v. Heijningen Bosch*, *Swaagman* en *Meijer*.) — De conclusie van het rapport wordt hierop met algemeene stemmen aangenomen. — Dienovereenkomstig worden burg. en weth. gemagtigd tot betaling uit den post voor onvoorziene uitgaven, onder goedkeuring van Ged. Staten.

2) *Adres van* J. L. DIDERICHS *omtrent gelijke schadeloosstelling*. — Besloten overeenkomstig de conclusie van het rapport, alsmede om burg. en weth. te magtigen tot betaling uit den post voor onvoorziene uitgaven, onder goedkeuring van Ged. Staten.

3) *Adres van* P. R. PLUIS *omtrent gelijke schadeloosstelling*. — Overeenkomstig de conclusie van het rapport, besloten tot afwijzing van het verzoek in dezen.

4) *Bestek van de levering van drukwerk ten dienste van de gemeente van* 1855 *tot* 1860. — Vastgesteld.

5) *Bestek van de levering van schrijf- en kantoorbehoeften voor gelijk tijdvak.* — Vastgesteld.

6) *Adres van burg. en weth. van Nieuwe Pekela, verzoekende vrijdom van huur van grond, waarop eene lagere school zal worden gesticht en eene begraafplaats aangelegd.* Zij zeggen, dat zij twee perceelen bouwland, zijnde stads grond, hebben gekocht, en dat zij, in aanmerking nemende de vroegere gunstige beschikkingen van den raad, en in het vertrouwen dat deze overtuigd is van de hooge noodzakelijkheid om eene school en begraafplaats in de Boven-Pekela op te rigten, thans ook dit verzoek tot hem rigten.

De veencommissie, die over dit adres is gehoord, adviseert daarop afwijzend te beschikken, omdat de raad, haars inziens, niet bevoegd is van de inkomsten dezer gemeente afstand te doen ten behoeve van eene andere gemeente, en daartoe geene zeer bijzondere redenen bestaan.

De stukken zullen rondgaan bij de leden.

7) *Rapport op het adres van den heer ontvanger der belast.* mr. G. H. DE RANITZ, *omtrent eene schadevergoeding ten gevolge van de schorsing der gemeente-accijnsen op het gemaal.*

De heer VAN ITTERSUM zegt bij eene vorige gelegenheid eens te hebben opgemerkt, dat de positie der stedelijke ambtenaren dikwijls hare onaangename zijde heeft. Dit zien wij ook thans weder bevestigd. Het verzoek van zulk een ambtenaar om schadevergoeding wordt niet door een enkele persoon onderzocht, maar moet in eene publieke vergadering aan het voorstel van 23 personen worden onderworpen, 't geen als regel voor niemand aangenaam kan zijn. Spr. gelooft reden te hebben tot de vooronderstelling, dat de adressant ongaarne op nieuw eene discussie over die zaak zou zien geopend, 't geen evenwel niet wegneemt, dat spr. geene vrijheid ziet te mogen zwijgen. Hij gaat hierop het rapport der commissie na, oppert een drietal bedenkingen daartegen en komt tot de conclusie, dat de billijkheid vordert de gevraagde schadevergoeding te verleenen.

De heer CREMERS deelt den loop der zaken mede en wijst op het moeijelijke er van, daar hier zoovele punten in aanmerking komen, die zoo ligt kunnen schijnen persoonlijke kwestiën te zijn.

De heeren DOMMERING, OUDEMAN, GEERTSEMA, TRIP en SWAAGMAN motiveren hunne stem, die zij voor de conclusie van het rapport zullen uitbrengen, die ten slotte wordt aangenomen met 18 stemmen tegen 1 (van den heer VAN ITTERSUM.)

8) *Rekening van de diaconie der Ned. Herv. gemeente over* 1853. — Zal nader ter tafel worden gebragt en inmiddels bij de leden rondgaan.

9) *Rapport der gascommissie omtrent de verzekering der gasfabrijk tegen brandschade.* — De commissie heeft de aandacht gevestigd op het besluit van den 5den Maart omtrent de verzekering der stadsgebouwen tegen brandschade en adviseert 1) om aan burg. en weth. op te dragen de woning van den directeur met de daaraan gelegen met de zijnen en die van den boekhouder en opzigter met de zijnen tegen brandschade te doen verzekeren; en 2) de fabrijk zelve niet tegen brandschade, noch tegen gasontploffing te verzekeren. — Ter visie.

10) *Vier rekesten van* G. B. SCHAAP *en* K. A. NIEBOER *te Stadskanaal*, H. J. KLEINMAN *te Drouwendermond en* J. WELP *te Buinermond*, om stadsbeemen in erfpacht te bekomen. — Daar de veencommissie geene bezwaren heeft, wordt het verzoek toegestaan, onder goedkeuring van Ged. Staten.

11) *Resolutie van Ged. Staten, d.d. 30sten Novemb., betrekkelijk het verkoopen van dranken door de pachters van het Wildervankster verlaat.* — De dijkregters van Wildervank hebben te kennen gegeven dat zij genegen zijn daaromtrent verbodsbepalingen te maken, mits zulks ook door het bestuur van Groningen in hare voorwaarden van verpachting wordt opgenomen. De veencommissie adviseert, — aangezien de redenen tot klagten grootendeels gelegen zijn in den naijver van de veenbazen op de verlaatsmeesters, aangezien het weinig baten zal, dit te verbieden, daar het niet verboden wordt winkelwaren te verkoopen en de aanleiding tot vexatiën dus zou blijven bestaan, aangezien wijders, zoo een verbod om drank te verkoopen in de voorwaarden werd opgenomen, schielijk hunne buurlieden daarmede zouden beginnen; aangezien het verbod niet gegeven kan worden, daar de in eigendom aan de gemeente behoorende huizen, die door de verlaatsmeesters bewoond worden, voor logementen tevens zijn ingerigt en eindelijk aangezien niettegenstaande de vele klagten meermalen zijn onderzocht door of van wege het bestuur, nimmer een persoon is opgestaan om tegen een verlaatsmeester bepaalde klagten op te geven, — om alle deze redenen te besluiten, dat de regering van Groningen niet genegen is de voorwaarden van verpachting te veranderen. — Daar het adres van de afdeeling Veendam der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen over deze zelfde zaak bij de leden rondgaat, wordt besloten de stukken ter visie te leggen; behandeling in eene volgende vergadering.

12) *Missive van den opzigter der stadsveenen* J. UNIKEN, *verzoekende ontslag uit zijne betrekking met den 31sten Dec. a.s.* — Adressant zegt daartoe gedwongen te worden door voortdurende ligchaamszwakte en hoogen ouderdom; hij bedankt den raad voor de vele bewijzen van welwillendheid en beveelt zijnen neef, J. E. UNIKEN, die hem de laatste jaren als adsistent-opzigter met vlijt en ijver heeft bijgestaan, als zijnen opvolger aan. — In handen van de veencommissie gesteld.

De heer QUINTUS merkt op, dat dit verzoek medebrengt, dat binnen kort zal moeten worden voorzien in de afgifte van de vrijceduls der Drentsche markten, 't geen tot nu toe door den opzigter geschiedde; hij stelt voor dit in 't vervolg te laten doen door den vallaatmeester van het benedenste verlaat en daarom aan burg. en weth. over te laten om in de conditiën van uitbesteding der vallaatsgelden zoodanige bepalingen te maken, als zij raadzaam zullen achten. — Aangehouden tot de volgende zitting.

Een rekest van aanbeveling voor de betrekking van opzigter wordt bij de overige stukken gevoegd.

13) *Rekest van* D. BRUKKER *c. s. voerlieden alhier, verzoekende wijziging in het tarief van voerloonen van den 1sten Mei* 1828. — De omstandigheden zijn voor adressanten sedert eenige jaren zoo veranderd ten gevolge van de duurte der paarden, van den haver en der landerijen, dat zij, anders voor vernietiging van hun bestaan beducht, den raad verzoeken genoemd reglement te willen herzien en het daarheen te brengen, dat het voerloon van haver en gerst met ½ en van overige granen met 1 cent per mud wordt verhoogd. — In handen van de kamer van koophandel en fabrijken gesteld.

De zitting wordt hierop met gesloten deuren voortgezet.

GRONINGEN, 2 December.

Sedert Donderdag middag tot heden middag 12 uur zijn, blijkens opgave van de plaatselijke geneeskundige commissie, geene nieuwe cholerazieken aangegeven; hersteld 1, in behandeling gebleven 1.

Wij hopen in een volgend nommer het geheele ophouden der ziekte te kunnen mededeelen.

— Bij Koninklijk besluit van den 29sten November zijn benoemd tot ontvangers der registratie en domeinen: te Ommen de heer A. E. STHEEMAN, thans surnumerair der registratie en domeinen, en te Goor de heer mr. B. H. UPMEIJER, idem.

— Tot commies der posterijen van de 3de klasse is benoemd de heer *R. van Sonsbeeck*, thans surnumerair van hetzelfde vak van administratie.

— Dat de oogstmaand in dit jaar ook voor de landgebruikers van de *Ommelanderwijk* zeer gunstige en hoogst voldoende resultaten heeft opgeleverd, zóó zelfs, dat slechts weinige landgebruikers het graan in hunne schuren hebben kunnen bergen, daarvan is reeds vroeger melding

[illegible] Ook de slagtmaand schijnt met die van den [illegible] willen wedijveren. Ten bewijze hiervan dient te [illegible] gemeld, dat in genoemd gehucht op Maandag [illegible] l.l., bij den landgebruiker DANIEL ALBERTS [illegible] twee jonge varkens, Engelsch ras en elf maanden [illegible] geslagt zijn, die het aanzienlijk gewigt hebben opgeleverd van achthonderd en zes halve Nederlandsche ponden, [illegible] het zwaarste vierhonderd drieëndertig oude ponden [illegible] en het ligtste driehonderd drieënzeventig; niettegenstaande beide varkens tot één en hetzelfde toom behoorden [illegible] van den landgebruiker BOTJES te Zuidbroek afkomstig [illegible]. Het strekt dus almede tot een bewijs, dat ook de [illegible] hoop des landmans niet heeft verijdeld of te leur[illegible]; ofschoon reeds al vroeg, eer nog de sikkel werd op[illegible], van velen de klaagtoon werd gehoord: „De gerst [illegible] een plakkert — ponden komen er niet; alles verdort [illegible] verbrandt." — Eene schoone en aangename teleurstelling [illegible] alle zulke morrende en ontevredene klagers!

Den 27sten Nov., des middags, is eene trekschuit, [illegible] van Winschoten op Groningen, te Zuidbroek op een [illegible] geloopen, dat midden in 't vaarwater lag, en in de [illegible] door 't ijs niet kon gezien worden. Na te Zuidbroek [illegible] kleine reparatie te hebben ondergaan, is de schuit nog [illegible] avond alhier half vol water gearriveerd. — De [illegible] wordt berekend op pl. m. f 150—00.

De Staats-Courant bevat het plan voor eene negotiatie [illegible] een bedrag van f 200,000, ten laste der provincie Noord-Brabant, ter bestrijding van de kosten van aan te leggen provinciale wegen, en tot vinding van subsidiën voor den aanleg en verbetering van communicatie-wegen en waterleidingen in de gezegde provincie.

Volgens eene mededeeling van Zijner Majesteits consul [illegible] Petersburg, d.d. 16 dezer, duurde de kustvaart met Finland ongehinderd voort, en was men toen daar ter stede [illegible] met het laden van eenige schepen met hennep, lijnzaad [illegible] talk, in bestemming van Stokholm en andere Zweedsche [illegible].

Op de telegraaflijn tusschen Petersburg en Koningsbergen wordt voor de eerste maal op groote schaal in toepassing gebragt de nieuwe uitvinding der heeren SIEMENS en HALSKE, waarvoor zij [illegible] de jongste tentoonstelling te [illegible] met groote medaille zijn bekroond. Met den [illegible] van MORSE (die ook aan het bureau te dezer stede wordt gebezigd) kan men n.l., tot dusver, slechts 120—130 woorden in eene minuut overbrengen. Door middel van hunnen toestel is men in staat 600 woorden in hetzelfde korte tijdsbestek over te brengen, zonder dat daarbij, gelijk bij den telegraaf van MORSE, eene bijzondere bekwaamheid van den telegrafist gevorderd wordt.

Een middel tot ontwikkeling en versterking van de „productive kracht der natie," is het ondersteunen van 's rijkswege van zulke ondernemingen, die, door het verbeteren van communicatiën, den binnenlandschen handel bevorderen en voor duizenden vruchtbaar maken; daarbij, vooral, van zoodanige, waardoor de waarde van onzen bodem versterkt wordt, waardoor het gebruik van kapitalen vruchtbaar gemaakt wordt, en een ruimer veld aan de nijverheid wordt aangeboden. Daarvan beleven we een sprekend voorbeeld in de droogmaking van den Haarlemmer-meerpolder. Al had die onderneming aan de schatkist twee of drie millioen moeten kosten, en al ware daarmede de begrooting van hoofdstuk V bezwaard geworden, dan nog zou die uitgaaf hoogst aanbevelingswaard geweest zijn, omdat er de productive kracht der natie door versterkt werd. Even zoo, zou een rijkssubsidie tot ondersteuning van de provincie Groningen in hare plannen tot de Lauwerzee eene, in onze oogen, pligt- en doelmatige uitgaaf zijn: en voor den nadenkenden, die zich maar een weinig boven het onkundig geroep van eenige duizenden adressanten kan en durft verheffen, is het zonneklaar, dat uitsluitend door zulke wetten en uitgaven de „productive kracht der natie" versterkt, de vraag naar arbeid vermeerderd en ten slotte ook de schatkist gebaat wordt. (J. B. in de Nederl.)

Letternieuws.

Landhuishoudkundige Almanak ten dienste van land- en buitenman, met bijvoeging van maandelijksche tuinoefeningen, vrij gevolgd naar die van wijlen den hoogleeraar J. A. UILKENS, 1855, *onder redactie van* M. D. TEENSTRA; *twaalfde jaargang.*

Almanak voor Landbouwers en Veehouders van het jaar 1855, bevattende vele nuttige zaken [illegible] *jaargang.*

Wij hebben nog pas den 15den December, of reeds eene menigte jaarboekjes voor het volgende jaar zijn aangekondigd en overstroomen [illegible]. De uitgevers van de veelvuldige almanakken schijnen [illegible] te wedijveren, wie toch wel zijnen almanak het [illegible] het licht kan doen zien. En nu laat zich die spoed ook gemakkelijk verklaren, wat de prachtalmanakken betreft, die geregeld kooplustigen vinden op den St.-Nikolaasdag, ten einde daarmede de étagères der lieve schoonen op te vullen; maar waarom ook almanakken als de hier aangekondigde in dien stroom moeten mededoen, verklaren wij niet te begrijpen. In tegendeel zou, gelooven wij, de volledigheid bij wat latere verschijning winnen en b. v. de aanduiding der jaar-, paarden- en beestenmarkten in den kalender van den heer TEENSTRA, hoe veel moeite overigens daaraan blijkbaar is besteed, nog verbetering hebben kunnen ondergaan, wanneer ook de opgave dier markten in den anderen hier genoemden almanak ware geraadpleegd. Zoo zou, om nog slechts een te noemen, het stukje over de konijnenfokkerij in den tweeden almanak vrij wat grondiger hebben kunnen worden behandeld, wanneer daarbij gebruik ware gemaakt van het belangrijke werkje „de Konijnenteelt", voor korten tijd uitgegeven door de maatschappij van nijverheid te Onderdendam.

Doch de uitgevers houden ons deze opmerking ten goede; wij durven er daarom in eenen adem bij, dat wij deze werkjes gerust aanbevelen aan hen, ten wier behoeve ze zijn zamengesteld. Zij gaan voort met de mededeeling van belangrijke en vaak te weinig bekende waarheden en bevatten een tal van opmerkingen over onderwerpen, die den landlieden belang inboezemen, zoodat zij ook bij voortduring, gelijk tot nu toe, hunnen aftrek wel zullen vinden.

Gewis zullen de talrijke vrienden van den hooggeschatten mr. JERONIMO DE VRIES met genoegen de aankondiging vernomen hebben, dat bij den boekhandelaar M. COSTER, J.Z., te Amsterdam, eene korte levensschets benevens het portret van dien, ten [illegible] jaar ontvallen landgenoot is verschenen. In weinige doch [illegible] en welgemeende regelen schetst de heer P. H. WITKAMP het leven en de verdiensten van dien algemeen geachten geleerde, die wars van eer- en roemzucht, zijn geheele leven slechts aan de wetenschap en aan het edele doel om nuttig te zijn voor zijne medemenschen; het onderwijs vooral vond in hem een ijverig en zorgvuldig bevorderaar. Het bij de *Levensschets* gevoegde portret schijnt ons toe de trekken van den waardigen man als het ware sprekend voor te stellen; ook de uitvoering is prijzenswaardig. Wij zijn overtuigd, dat velen in den lande, die den heer DE VRIES gekend en hoogschat hebben, zich deze *Levensschets* gaarne aanschaffen, en wij achten het een gelukkig denkbeeld [illegible] en van den uitgever, hun daartoe in de gelegenheid te hebben gesteld.

Kerknieuws.

[illegible], 29 Nov. Heden avond werd door den algemeenen kerkeraad der Hervormde gemeente alhier uit het bestaande zestal, ter verkiezing van eenen predikant in plaats van dr. *J. C. Zaalberg*, het volgende drietal geformeerd, als (alphabetisch): dr. *F. W. C. Bell*, te Hoorn, dr. *W. B. J. van Eijk*, te Hindeloopen, en *C. P. Kits van Heijningen*, te Oudewater.

(*Ingezonden.*)

De stemming over het amendement van den heer mr. L. F. Vos,
in de Statenvergadering van Groningen op Dingsdag den 5den December 1854.

Zoo als het Hunsingo wordt de uitkomst dier stemming met gespannen verwachting te gemoet gezien. De aanneming of verwerping [illegible] beslissenden invloed uit op [illegible] van een aanzienlijk deel der provincie. *Wordt het aangenomen*, dan zal er nog een geruime tijd moeten verloopen dat de vruchten kunnen worden geoogst van het doelmatig en daar zoo [illegible] ontworpen plan tot verbetering van het water[illegible] het opheffen van de belemmeringen die het in[illegible] thans onmogelijk maken. *Wordt het verworpen* [illegible] naar het voorstel der commissie, eene betere toe[illegible] [illegible] het volgend jaar worden verwacht, dan reeds worden [illegible] later welligt niet [illegible] zal zijn [illegible] en die [illegible] hebben ondersteund [illegible] hebben dit zeker niet ingezien, want de [illegible] genoemd zijn tot ontwikkeling, gewagen alleen van de [illegible] het aannemen van het voorstel der commissie ingrijpen [illegible] door de Staten reeds vastgestelde plan tot indeeling der geheele provincie in groote waterschappen — maar dat is eene hoogst onjuiste beoordeeling, daar al hetgeen wordt voorgesteld in het Hunsingo dadelijk tot stand te brengen, alleen een voorbereiding van het groote plan mag genoemd worden; alle werken die worden voorgesteld, zullen ook dan moeten worden uitgevoerd, niets zal dan overtollig of te veel zijn, of hinderlijk zijn aan de vergrooting die later ontworpen is. — Uit dat oogpunt beschouwd, behoeft het amendement alzoo niet aangenomen te worden; maar behoeft het zulks uit consideratiën van financiëlen aard? Laat ons zien, wat behelst de voordragt der commissie. — Uitvoering op eigen kosten der ingelanden, bunder bunder gelijk te dragen, terwijl een aangenomen amendement het uitzigt opent, dat als de geheele provincie zal worden ingedeeld, de ingelanden van het Hunsingo alsdan billijke restitutie zullen mogen vragen, hetgeen dáárom billijk is, uit hoofde die geheele indeeling zal plaats hebben op provinciale kosten. De bijvoeging door dat amendement verkregen, maakt alzoo geen bezwaar. Of is daardoor bepaald, dat alle kosten in het Hunsingo aan te wenden, onvoorwaardelijk door de provincie zullen worden teruggegeven? Immers neen; want men bedenke wat tot die teruggave noodzakelijk is, en volgens wettelijke voorschriften ten allen tijde wel noodzakelijk zal blijven, namelijk, een besluit van de Staten. Stellen wij ons eens voor dat de ingelanden van het Hunsingo, nadat de indeeling van het overig gedeelte zal zijn begonnen of uitgevoerd, met eenen staat van kosten bij de Provinciale Vertegenwoordiging komen en beweren, dat volgens hetgeen bepaald is, zij vergoeding vragen, dan zal immers dat collegie niet gehouden zijn, die vergoeding toe te staan tot het bedrag dat op dien staat is uitgetrokken; maar behooren te onderzoeken, of dat bedrag in evenredigheid staat tot hetgeen voor de overige deelen van de provincie reeds is of zal worden uitgegeven: — het overige zullen zij zelven moeten betalen.

In de bepalingen der wet waarbij de financiën van de provinciën worden geregeld, ligt dus de waarborg, dat, welke overdreven eischen ook tot vergoeding van kosten zullen mogen worden gedaan, de Staten die niet zullen behoeven in te willigen; daarom behoeft niemand dus voor het amendement te stemmen. Moet men het dan doen uit billijkheid, om alle ingezetenen te gelijk en niet den een vóór den ander in het genot te stellen van voordeelen die men van het aannemen van het voorstel der commissie verwacht, en door het nog in te stellen onderzoek van het groote plan met vrucht geven kan? Deze overweging kon een' schijn van gegrondheid hebben, indien de kosten, die op de vereeniging van waterschappen in het Hunsingo-kwartier zullen vallen, nu reeds dadelijk bij de uitvoering ten laste van de provincie wierden voorgesteld, maar dit is immers het geval niet: zij zullen worden betaald *door de ingelanden, bunder bunder gelijk*, die verwachten moeten of zij wat en dan nog wel hoeveel terug zullen krijgen. Dit dus kan ook geen bezwaar opleveren. — Maar, zegt welligt iemand, de uitvoering der voorgedragen werken, waarvan geene bestekken, begrootingen enz. bij het voorstel der commissie zijn gevoegd, maken het onraadzaam, dat voorstel aan te nemen en noodzakelijk het amendement te ondersteunen; — doch ook hierin dwaalt men, uit hoofde wel die werken zullen moeten worden uitgevoerd, maar tot die uitvoering het oordeel van den hoofdingenieur en de goedkeuring van de Ged. Staten zal benoodigd zijn, even als omtrent alle thans uit te voeren werken in de zijlvestenijen. Er is dus ten slotte niets dat het aannemen van het amendement van den heer Vos aanbeveelt, en algemeen is dan ook de wensch in het Hunsingo, dat dit niet zal geschieden. De ingezetenen daar wenschen de verbeteringen, die zij door eene vereeniging der waterschappen stellig wachten, zoo spoedig mogelijk te zien daargesteld, — zijn veel bevreesder voor uitstel dan voor de kosten, die daardoor zullen veroorzaakt worden, — zijn genegen die uit eigen zak te betalen en vragen alzoo niets van de Staten hunner provincie, dan vergunning, dan toestemming, en zal deze hun billijkerwijze geweigerd mogen worden? Zij verwachten zulks niet, neen zij zien met vertrouwen den uitslag der stemming te gemoet en de Vergadering der Staten zal ontwikkeling op eigene kosten voorzeker niet tegenhouden en in den weg staan, maar den lust daartoe aanwakkeren, en geen der leden, die voorleden Woensdag het voorstel heeft ondersteund, zich schamen om op eerstkomenden Dingsdag tegen hetzelve te stemmen, om alzoo te verhoeden dat geschiede wat steeds te betreuren wezen zoude.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

MADRID, 30 November.

De Cortès hebben heden verklaard, dat *Isabella II* de constitutionele Koningin van Spanje blijven zal.

LONDEN, heden, 2 December.

Uit Weenen is hier de tijding ontvangen, dat aldaar een nieuw ministerie is benoemd en dat dit besloten heeft een offensief en defensief tractaat met de Westersche mogendheden te teekenen. Deze tijding is alhier gunstig opgenomen en zijn dien ten gevolge de Consols tot 92¼ gestegen. Ook wordt uit Weenen berigt, dat de staat van beleg, waarin de provincie Zevenbergen verkeerde, is opgeheven.

PARIJS, heden, 2 December.

Voortdurend worden versterkingen naar het oorlogstooneel in de Krim afgezonden; ook Engeland en de Porte zullen daarmede voortgaan.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, heden, 2 December.

				Slotkoers.
NEDERLAND Werk. Schuld	à	2½	pCt.	58¾.
Dito Dito	„	3	„	70.
Dito Dito	„	4	„	88⅜.
OOSTENRIJK Metalliek	„	5	„	62½.
Dito Nieuwe Litt. B	„	5	„	73½.
Dito Dito 1854	„	5	„	73½.
Dito 1851 en 1852	„	2½	„	31⅛.
SPANJE Onbep. St.	„	1	„	17⅞.
Dito Binnenl	„	3	„	32⅞.
PORTUGAL	„	3	„	36⅜.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	„	5	„	99⅝.
Dito Dito 1828 en 1829	„	5	„	99⅜.
Dito bij *Hope*	„	4	„	75.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 29 Nov., kapit. *de Boer* Arjen Brouwer en *Lohman* Roelfina Gerardina, beide van Newcastle; *Koster* Argo, den 30sten *de Jonge* Pollux en *de Haan* Provincie Overijssel, alle 3 van Dantzig; *Bosmak* Ena Elisabeth, v. Livorno; *Klein* Alida Margaretha, van Hull; *Oldenburger* Minerva, van Archangel; *Mulder* Margina Catharina, van Koningsbergen. — Te Texel den 28 Nov., *Speelman* Geertruida Speelman, van Dantzig; *Banting* Marchina, van Malmo naar Schiedam, als bijlegger; den 29sten *van der Wall* Jantina, van Londen; den 30sten *Stutvoet* Margaretha, van Sunderland; *de Jonge* Mina, van Newcastle. — In het Vlie den 26 Nov., *de Jonge* Margaretha Hendrika, van Osterrisoer. — Te Harlingen den 28 Nov., *Dallinga* Arendina Elisabeth, van Memel; den 29sten *Blaauw* Annegina, van Duinkerken. — Te Helvoet den 28 Nov., *de Boer* Vriendschap, van Liverpool; *Plukker* Antje, van Memel; *Vernes* Merwestroom, van Bergen; *Vink* Voorwaarts, van Villanova; den 29sten *den Breems* Vereeniging en *Mannekes* Dankbaarheid, beide van Bilbao. — Te Vlissingen den 27 Nov., *Hazewinkel* Eugène, van Liverpool. — Te Manilla den 11 Sept., *de Boer* H. Willebrordus, van Plymouth. — Te Batavia den 30 Sept., *Doornbos* Alida Willemina, van Amst. — Te Tagal den 27 Sept., *Lodewijks* Jacoba Cornelia, v. Cheribon. — Te Samarang den 19 Sept., *Visser* Cornelia, van Batavia. — Te Tjilatjap den 19 Sept., *Visser* Mary en Hillegonda, v. Batavia. — Te San Juan del Sur den 19 Oct., *Struik* Louise Roelofvienne, van P. Arenas, zou den volgenden dag naar Realeijo vertrekken. — Te Kertch den 25 Oct., *Zeeman* Elisabeth Jacoba, van Konstantinopel. — Te Konstantinopel den 10 Nov., *Hendriks* Sophia Elisabeth en voor den 15den *Klein* Graaf van Limburg Stirum, beide van Amsterdam; *Potjewijd* Alida Elisabeth, van Londen. — Te Syra .... *Homan* Groot Zeewijk, van Amsterdam, met schade. — Te Zante den 9 Nov., *Schrikkema* Anna Elisabeth, v. Cefalonia. — Te Genua den 23 Nov., *Engelsman* Gezusters Boll, van Amst. — Te Marseille den 26 Nov., *de Jong* Reina, van Rotterdam. — Te La Rochelle den 23 Nov., *van der Velde Smit* Aurora, v. Amst. — Te Londen den 26 Nov., *Meppen Wobbina* Venema, van Amst.; *Bernardus* Agatha Hendrika, van Groningen; *van Borkum* Geerdina, van Malmoe. — Te Dungeness den 26 Nov., *Hazewinkel* Sjouke Alida, van Kertch naar Antwerpen; *Wildeboer Jr.* Maria, v. Bordeaux naar Antwerpen; *Dijkema* Broedertrouw, van Liverpool naar Amsterdam. — Bij Dungeness den 26 Nov., *Hazewinkel* Meike, van Liverpool naar Rotterdam. — Bij Goudstaart den .... *Prins* Odelia en Maria, van Rotterdam naar Corfu. — Te Jersey den 25 Nov., *Stuit* Margaretha Gesina, van Rotterdam. — Te Leith den 27 Nov., *Mulder* Afina Agatha, van Middelfahrt. — Te Hamburg den 28 Nov., *van der Horst* 4 Gebroeders en den 29sten *Albers* Elschiea, beide van Amsterdam; *Engelsman* Vlijt, van Hull; *Loots* Emkiena, van Texel. — Te Bremerhaven den 26 Nov., *Hazewinkel* Vrouw Grietje, van Porto. — Te Cuxhaven den 28 Nov., *Boon* Annegina, van Oporto; *Coerkamp* Gebroeders Coerkamp, v. Triest; *de Jonge* Margrietha, van Londen. — Te Wolgast den 22 Nov., *Poorta* Tweelingen, *Bossinga* Amicitia en *Tunteler* Christina, alle 3 van Stettin. — Te Rendsburg den 23 Nov., *van Laten* Annegina, van Kiel naar Amst.; *Beekman* Cornelia, v. Memel n. Schiedam; *Hazewinkel* Vrede, van Memel n. Vegesack; *Drok* Catharina, van Stockholm n. Hull; *Colle* Jonge Pieter, *van Groenenberg* Jacobus Johannes en *Boekhout* Johannes Hermanus, alle 3 v. Koningsb. n. Groningen; *Pronk* Gesina, v. Dantzig n. de Weser; *Bakker* Zwaantina, v. Saxkjöbing en den 24sten *Wijbus* Vriendschap, van Gothenburg, beide n. Holland; *Gust* Antonia Francina, v. Koningsb. n. Groningen; *Douwes* Klasina Maria en den 25sten *Scholtens* Elsina Catharina, beide van Koningsb. n. Londen; den 27sten *Duintjer* Aukje Gepkelina, v. Bandholm en *Bartels* Gesina, van Odensee; beide n. Holland, allen wegens het ijs hier nog liggende. — Te Holtenau den 25 Nov., *Joosten* Jantina, van Kiel en den 26sten *van Os* Cornelia, van Dantzig, beide n. Amst.; *Wienke* Engelina Meinderdina, van Odensee en *Lever* Onderneming, van Colberg, beide n. de Maas. — Te Nyburg den 25 Nov., *Scherpbier* Remke, van Korsöer naar Holland. — Te Elseneur den 26 Nov., *Bakker* Frouwina, van Dantzig naar Amsterdam, met tarwe.

Binnengekomen te Londen den 29 Nov., kapit. *Brouwer* Noordstar, van Memel. — Bij Falmouth den 27 Nov., *Hagedoorn* Cornelia Catharina, van Lissabon naar Amst. — Te Cardiff den 25 Nov., *Gust* IJzerstaven, van Belfast. — Te Liverpool den 27 Nov., *Gnodde* Antilope, van Malaga. — Te Lynn den 28 Nov., *Driest* Jan Visser, van Liverno. — Te Bordeaux den 27 Nov., *Dik* Apollo's, van Bridport. — Te Ancona den 17 Nov., *Bakker* Thetis, van Amsterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 29 Nov., kapit. *de Jonge* Cath., naar Emden. — Van Vlissingen den 27 Nov., *Huizinga* Margaretha, naar Bremen. — Van Batavia den 3 Oct., *Smit* Prins Hendrik en den 5den *Vos* Hellevoetsluis, den 8sten *van Duin* Philips van Marnix en den 10den *Carst* Tweelingzusters, alle 4 n. Amsterdam. — Van Singapore den 12 Oct., *Klein* Magdalena, naar Batavia. — Van Duinkerken den 27 Nov., *Donema* Renske Hooites, n. Amst. — Van Falmouth den 24 Nov., *Bakker* Maria, v. Amst. n. Corfu. — Van Harwich den 26 Nov., *Krol* Antje en Jantje, v. Stockholm naar Liverpool. — Van Hamburg den 29 Nov., *Frik* Geert Frik, n. Texel. — Van Memel den 25 Nov., *Drewes* Afina Hillechiena, n. Londen; *Gatzen* Elisabeth Helena en *Steffens* Jonge Andries, beide naar de Maas. — Van Pillau den 25 Nov., *Das* Alida en *Plukker* Hendrika, beide naar Amst.; *Kwint* Hendrika Gesina en *Jager* Jeanne Agatha, beide n. Groningen; *Veen* Alida en *Nieveen* Antje, naar Londen; *Pronk* Hendrika Gesina, n. Perth; *Meijer* Wobbina Catharina, n. Engeland.

Vertrokken van Dover den 28 Nov., kapit. *de Boer* Aurora, van Livorno naar Lynn. — Van Queenstown den 26 Nov., *Brouwer* Anna Louise, naar Newcastle. — Van Marseille den 27 Nov., *de Jongh* Dina Immechina, naar Falmouth.

Zeilklaar te Londen den 25 Nov., kapit *Timmer* Koophandel en Zeevaart, naar West-Zaan. — Te Newport den 24 Nov., *Karsies* Hillechiena Wilkens, naar Marseille.

Zeilklaar te Londen den 28 Nov., kapit. *Doornbos Borchers* Adolf van Nassau, naar Adelaide; *Wolthekker* Sophia Klasina en *Moesker* Herstelling, beide naar Amsterdam.

In lading te Genua den 25 Nov., *de Boer* Catharina en *de Jonge* Petrus Jacobus, beide naar Antwerpen. — Te Londen den 25 Nov., *Klein* Concordia, van Amsterdam. — Te Liverpool den 27 Nov., *Hendriks* Maria, naar Amsterdam.

Volgens brief van kapit. *Jaski*, voerende het schip Stad Utrecht, in dato Soerabaya den 6 Oct., had hij de reparatie volbragt en zou den volgenden dag een aanvang maken met laden; aan boord was alles wel.

DOUVRES, 26 Nov. Het schip Johanna, kapit. *W. W. Meedendorp*, van Liverpool naar Rotterdam, is in den nacht van den 24 dezer, op 5 mijlen van Folkestone door eene bark overzeild en daarna gezonken, doch het volk gered en alhier aangebragt.

NORTH SHIELDS, 23 Nov. Het schip Harmonie, kapit. *J. P. Roelfsema*, alhier liggende, is in een' hevigen storm aan den grond vastgeraakt en omgeslagen, doch weder geregt; moet repareren.

AALBORG, 26 Nov. De kof Aquarius, kapit. *Douwes*, uit Veendam, van Dantzig komende, is in den nacht van den 22sten bij Normandshage gestrand. De manschap is aan boord gebleven.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 1 Dec. Naar Londen 24 sh. met 10 pCt. per last van 10 qrs. haver, voor een schip van groot 100 last; naar Amst. of de Zaan f 5,25 à f 6 per last gerst; f 7 à f 7,25 per last gort; naar Schiedam f 6,50 per last gerst; naar Dordrecht f 8 per last koolzaad; naar 's Hage f 5,75 per last haver.

PILLAU, 26 Nov. Er zijn nog schepen voor 7 sh. 3 d. naar Londen voor tarwe en 46 sh. per ton talk bevracht. Het is echter, zonder groote verandering van het weder, onmogelijk, dat de communicatie te water kan plaats hebben.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 1 December.

TARWE.	Veen 66 ℔ f 7,30	Zw. Voer 36 ℔ f 3,45
Oude 70 ℔ f 14 00	GERST.	Zw. Voer 38 » » 3,65
N. Oml. 68 » » 11,80	Winter 54 ℔ f 6,00	» 40 » » 3,85
» 1854 70 » » 12,40	» 56 » » 6.35	» 42 » » 4,05
» 72 » » 13,00	» 58 » » 6.70	» 44 » » 4,25
» Old. 70 » » 12,10	Zomer 54 » » 5,60	BOONEN
» » 72 » » 12,70	» 56 » » 5,90	Paardeb. f 7.50 f 8,30
» » 74 » » 13,30	Knobbe 60 » » 6,70	Gr. Erwt. f 10 a f 10,50
» » » »	» 62 » » 7 00	Graauwe f 9,50 a f 10
ROGGE.	HAVER.	ZADEN, ENZ.
Inl. 64 ℔ f 9,30	Dikke 36 ℔ f 3 50	Old. Koolz. f 15,25,50
» 66 » » 9,70	» 38 » » 3.70	Oml. f 15,25,50
» 68 » » 10,10	» 40 » » 3 90	Oostv. dito f 15,25,50
» 70 » » 10,50	» 42 » » 4 10	Zomerzaad f
BOEKWEIT.	» Nieuwe 44 » » 4 30	G. Mosterdz. f 14 a f 16
Gr. Zd. 64 ℔ f 7,20	» 46 » » 4.50	Lijnzaad
» » 66 » » 7,60	» 48 » » 4.70	Dederzaad f
» » 68 » » 8,00	» 50 » » 4 90	Gr. Gort f 11,25 tot f 12,25
» » 64 » » 7,00	Witte Voer 36 » » 3 50	Par. 100 N. ℔ f 14.25
Zw. Zand 66 » » 7,40	» 38 » » 3.70	f 11.50,75 f 15 f 16,50
Veen 64 » » 6,90	Witte Voer 40 » » 3 90	Raapolie p. v. f 52

Tarwe ruim prijshoudend. — Rogge veel ter markt en 30 cts. lager verkocht. — Boekweit niet driftiger. — Winter-Gerst meer aan, en 10 a 15 cts. lager afgegeven. — Haver over 't geheel prijshoudend. — Boonen minder begeerd. — Koolzaad zonder handel. — Gort als voren.

ROTTERDAM, 30 *Nov.* Rogge: 146 ℔ Engelsche f 338; 144 ℔ Arch. f 355 cont. — Gerst: 129 ℔ Old. Winter f 240 cont.

LEEUWARDEN, 1 *Dec.* De aanvoer van Tarwe was heden niet groot, waarvoor vorige prijzen zijn besteed. Puike N. witte f 13, f 13,30, ordinaire f 11,90, f 12. Roode met minder kooplust, puike f 13,75, f 14. — Rogge iets lager, bij gerijven te plaatsen; N. inl. f 10,80, f 11, buitenl. f 10,50 60. — Boekweit meer aangeboden en iets lager verkocht, Vries. Zand f 8,30,60, Veen f 7,60,70. — Winter-Gerst goed aangevoerd en alleen tot verlaagde prijzen te verkoopen f 6,20.70, Zomer weinig ter veil f 6,00, f 6,20. — Haver goed aan en tegen eenige verlaging verkocht, fijne f 4,75, f 5,85; ordinaire f 4,50,60; voer f 3,90, f 4,20. — Koolzaad bijna zonder handel. — Lijnzaad tot verhoogde prijzen met minder koopers, puik f 13,90, geringere soorten f 11,50, f 12,50.

AMSTERDAM, 1 *December*. Tarwe tot vorige prijzen aan consumtie verkocht: 130 ℔ b. Pools. f 500; 128 ℔ dito f 485, f 487; 127 ℔ dito f 476; 128 ℔ Mecklenb. f 450; 128 ℔ Gron. f 430; 129 ℔ b. Pools. f 490. — Rogge, Gerst en Haver zonder handel.

Koolzaad op het voorjaar 3 p. vl. lager, het volgend najaar onveranderd; op 9 vat in April 86 p. vl.; Sept. 73 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie aanmerkelijk lager en tot 4½ uur als volgt gedaan: op 6/w. f 55; Vlieg f 53,50; Dec. f 53,25 a f 51 a f 51,50; Mei 1855 f 50,25 a f 49,50 a f 49,75. — Lijnolie mede lager; op 6/w. f 45,25; Vlieg. f 44; Dec. f 43,50 a f 41,50 a f 42,50; Maart, April en Mei 1855 f 44 a f 43,50. — Hennepolie op 6/w. f 48,50; Vlieg. f 47,25.

LONDEN, 27 *Nov.* Engelsche Tarwe was heden over het algemeen weinig aangeboden; mooije blanke Tarwe werd met dezelfde prijzen als Maandag l.l. betaald, doch roode is 1 a 2 sh. lager te noteren. Vreemde dito genoot slechts weinig vraag en de prijzen hebben geen verandering ondergaan. Gerst met meerderen voorraad en minder ferm. Overige graansoorten zonder belangrijke afdoeningen en op vorige prijzen gehouden.

Van den 29sten. De aanvoer van graan en meel sedert eergisteren is slechts matig geweest. Heden ochtend was de markt niet druk bezocht en de handel in alle soorten bleef beperkt; in de notering was geen verandering.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 1 *December*. De prijs der Boter was heden: eerste soort f 39 à f 40, tweede soort f 37 à f 37,50.

AMSTERDAM, 27 *Nov.* De marktnotering van Boter was heden als volgt: Vriesche f 49 a f 50; Kuinder f 46 a f 48; Kamper f 48 a f 49; Deventer f 39 a f 44; Zwolsche f 42 a f 46.

LONDEN, 28 *Nov.* Vriesche Boter 110 sh., surplus 100 sh.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 1 *Dec.* Op de laatste heden alhier gehoudene najaars-veemarkt was niet veel rundvee aangevoerd, maar nog al wat verkoop: vette runderen werden verkocht voor 22—28 cent het ½ Ned. ℔; vaalmelkte van f 80 tot f 110; schapen van f 10 tot f 16; lammeren weinig ter markt; van levende varkens was vrij wat aanvoer en vlugge verkoop: prijzen van f 9 tot f 20; geslagte varkens met tamelijken aanvoer, prijzen van f 53 tot f 60 en zelfs nog hooger de 100 Ned. ℔.

AMSTERDAM, 27 *Nov.* Vlug van de hand werden 215 vette runderen verhandeld voor f 250, f 220 en f 200; 155 melk- en kalfkoeijen met graagte voor f 160, f 140 en f 100; 274 vette varkens 50—52 cent het Ned. ℔; 29 magere varkens f 12, f 14 en f 16; 60 schapen f 22, f 24 en f 26.

LONDEN, 27 *Nov.* De aanvoer was heden over het algemeen belangrijker dan in de vorige week en de markt was minder vast. De prijzen waren flaauw en in sommige gevallen werden zelfs iets lagere betaald. Van het buitenland waren heden 1522 stuks vee aan de markt gebragt, waarvan 347 stuks hoornvee, 990 schapen en 185 kalveren. Over het geheel waren 5845 stuks vee ter markt, bestaande uit 1230 ossen en koeijen, 4022 schapen en lammeren, 270 kalveren en 323 varkens.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, 1 *December*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 58½, 58⅝, 58½; Dito Dito 3 pCt. 69½, 69$\frac{9}{16}$, 69$\frac{7}{16}$; Dito Dito 4 pCt. 88$\frac{3}{16}$, 88⅝, 88$\frac{3}{16}$; O. I. Leening 4 pCt. 87½. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 47⅞, 47⅞. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 17$\frac{11}{16}$, 17$\frac{13}{16}$, 17¾; Dito 3 pCt. 37½; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 32⅞, 32$\frac{9}{16}$, 32$\frac{11}{16}$; Coup. Bewijzen 5$\frac{5}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 36$\frac{3}{16}$, 36¼, 36¼.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 99⅞; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 99¼, 99⅝; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 83¼; Dito 4½ pCt. 84, 84½, 84; Dito bij *Hope* 4 pCt. 74½, 75, 75; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 74; Certific. te Hamburg 5 pCt. 83¾; Certific. van Inschr. in Assign. 6 pCt. 56½, 56⅝. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 62⅞, 62⅝; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 31¼, 31$\frac{11}{16}$; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 31½, 31$\frac{11}{16}$; Dito Nieuwe 5 pCt. 73¼, 73⅝, 73⅞; Dito Dito 1854 5 pCt. 73¼, 73½, 73⅞; Nation. Metall. 5 pCt. 1854 65½, 66, 65⅞; N. Weener Loten v. 250 fl. 1854 *f* 223, *f* 223½; Mexik. Enk. 19$\frac{11}{16}$; Dito Onbep. 19$\frac{9}{16}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{5}{16}$; Peru 4½ pCt. 64⅞, 65¼, 64⅞; Venez. Uitg. 9⅝; Thes. Amst. 5 pCt. 104½.

Van Holl. fondsen waren Integralen, bij eenige affaire iets flaauwer. Alle overige soorten bijna onveranderd. In vreemde effekten was weinig of geen verandering. Alleen waren Oostenr., bij eenigen omzet, meer aangeboden. Gren. Onb. St. 15¼, ⅝, ½ ex div.; 5 pCts. N. Russen bij Stieglitz 82, ½, 82; 4½ pCts. Fransche Peruanen 53, ¾, ½.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 4; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 58$\frac{1}{16}$; Spaansche 1 pCt. 17¾; Binnenl. 3 pCt. 32$\frac{7}{16}$ a ½; Metall. 5 pCt. 62⅝; Dito 2½ pCt. 31$\frac{9}{16}$.

ADVERTENTIEN.

De **COMMISSIE** van GENEESKUNDIG ONDERZOEK en TOEVOORZIGT in deze Provincie maakt bij deze bekend, dat door haar op ZATURDAG den 9den dezer, des morgens te acht uur, een **TANDMEESTERS EXAMEN** zal worden afgenomen in het Ommelanderhuis alhier.

GRONINGEN, 2 December 1854.

De Commissie voornoemd, en uit haren naam: C. U. J. HUBER, *Secrets.*

PICTURA.

GEWONE VERGADERING van het KUNSTLIEVEND GENOOTSCHAP *ter aanmoediging en bevordering van Teeken- en Schilderkunst*, onder den naam **PICTURA**, op DINGSDAG den 5den December 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mej. de Weduwe BONTEKOE.

TENTOONSTELLING der ingekomen STUKKEN op de uitgeschreven PRIJSVRAAG; VERSLAG der COMMISSIE van BEOORDEELING; VOORLEZING door den Heer H. ILPZEMA VINCKERS; KUNSTBESCHOUWING.

Namens het Bestuur: H. TIDDENS, *Secretaris.*

*** De NEDERDUITSCHE TOONEELISTEN onder Directie van **GEIJTENBEEK & Co.**, zullen de eer hebben, in de Schouwburg alhier, te geven, als **Debut-Voorstelling**, op DINGSDAG den 5den December 1854:

DE GRAVIN DE SENECY,

Drama in 3 Bedrijven, gevolgd door: **HENRIETTE, ROSALINDE en CHARLOTTE**, Blijspel in 1 Bedrijf.

ENTRÉEBILJETTEN zijn tegen *Abonnementsprijs*, als: 1ste Rang *f* 1,40, 2de Rang *f* 1,00, te bekomen, en PLAATSEN te bespreken aan den SCHOUWBURG, op MAANDAG en DINGSDAG van 10—1 en 3—5 uur. Militairen in uniform half geld. Aanvang te 7 uur.

Muzijk,

op DINGSDAG AVOND, den 5den dezer, ten Huize van den Wijn- en Koffijhuishouder J. P. HUISMANS.

NB. Buffet en **Tafel** zullen wèl voorzien zijn.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd te *Groningen*, den 2den December 1854

D. TADEMA met **J. A. HOEKSEMA.**

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Heden beviel van eene welgeschapen DOCHTER ANTJE RASKER, geliefde Echtgenoot van

J. R. NIEVEEN, *Scheepskapitein.*

GRONINGEN, 29 November 1854.

*** Bevallen van eenen ZOON A. H. VAN DER LAAN Echtgenoot van

J. S. MEIHUIZEN.

MIDWOLDA, 30 November 1854.

*** Gisteren avond omstreeks 9 uur overleed, tot mijne bittere smart, mijn innige geliefde Echtgenoot PIETERKE BERENDS BAKKER, in den ouderdom van ruim 68 jaren, waarvan ik bijna 46 met haar in eenen gelukkigen echt mogt leven, mij nalatende vier Kinderen en vier Aangehuwden, die met mij dit verlies betreuren. In de hoop dat zij naar betere gewesten is heengegaan, wensch ik stil te berusten in den wil van Hem, wiens doen altijd wijs en goed is.

UITHUIZEN, 28 November 1854.

D. NANNINGA.

*** Heden overleed, na een langdurig lijden en bijkomend verval van krachten, mijn geliefde Echtgenoot de Heer HARM PIETER BAKKER, in den ouderdom van ruim 84 jaren en na eene gelukkige echtvereeniging van bijna 56 jaren.

GRONINGEN, 30 November 1854.

W. OVING, Wedw. H. P. BAKKER.

*** Heden overleed, na een langdurig lijden, mijne geliefde Echtgenoot ANNA GEERTRUIDA SCHOLTENS, in den ouderdom van ruim 58 jaren. — Op begeerte der Overledene, zullen er geene uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.

PRIZE, 30 November 1854.

J. MULDER.

*** Op heden werd ons Ouderhart doorwond door het verlies van onzen veelbelovenden Zoon JAN JACOBUS BUNING, in den ouderdom van ruim 14 jaren, na eene ziekte van ruim 4 weken. Met de oudste onzer twee Lievelingen in den diepsten rouw gedompeld, wenschen wij Gode te zwijgen, van wien ook onze verwachting is.

EE, 1 December 1854.

ABRAH. BUNING, *Predikant.*
F. POSTHUMA.

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene kennisgeving als bijzondere aan te merken.

Sint-Nikolaas

van *J. J. A. GOEVERNEUR.*

Oostersche vertellingen uit de 1001 Nacht. Met gekl. plaat, 281 blz., in postf., *f* 1—50; gebonden *f* 1—90.

Prof. ***DIELITZ***, **Land en Zee**; met 4 platen, — en

Oost en West, met 6 Platen. Elk geb. *f* 1—50

Eene reis om de wereld in 1851—1853, door C. J. ***ANDERSSON***, VIII en 363 blz., in gr. 8vo, *f* 2—90.

Landen, Steden, Volken en Menschen. Naar ... en aanf., 2 dln., XVI en 844 blz., in gr. 8vo, *f* ...—60.

Uitgegeven bij J. B. WOLTERS, te *Groningen*.

*** Bij **T. T. BORGESIUS**, te *Zuidbroek*, wordt heden uitgegeven en is alom te bekomen:

W. C. v. d. ZWAAG, LEERREDE over IIde Cor. 16: 23, 24; **Afscheidsrede** van de Gem. *Dronrijp*. Prijs ... *f* 0—25.

W. C. v. d. ZWAAG, LEERREDE over Coloss. 1: 25—29; **Intreerede** te *Zuidbroek* den 12den November 1854. Prijs ... *f* 0—25.

EN

nog een klein getal van den **CHRISTELIJKEN VOLKSVRIEND**, 300 Bladz. Prijs ... *f* 1—20. **Zeer geschikt voor Volks-Leesbibliotheken.**

VOOR

St.-Nikolaas.

*** Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

I. *J. J. A. GOEVERNEUR*, **Nieuwe Fabelen en Versjes voor Kinderen.** Met 21 plaatjes. Prijs *f* 0—90.

IDEM met gekleurde plaatjes *f* 1—20.

II. *J. J. A. GOEVERNEUR* en *H. ILPZEMA VINCKERS*, **Lust en Leering;** Fabelen, Sprookjes en Vertelsels, voor Hollandsche Jongens en Meisjes. Met 6 plaatjes. Prijs *f* 0—80.

IDEM met gekleurde plaatjes *f* 1—00.

III. *J. J. A. GOEVERNEUR*, **De oude Koffer, of een Boek in een groote Schat.** Kleine Verhalen voor jonge Kinderen, eene vreemde Dame naverteld. Met 14 Plaatjes. Prijs *f* 0—80.

IDEM met gekleurde plaatjes *f* 1—00.

IV. *A. G. BRUINSEN*, **Vertellingen uit de Geschiedenis des Ouden Testaments.** Vrij naar het Engelsch van Miss *LAWRENCE*. Met 15 plaatjes. Prijs *f* 1—20.

V. ——— **Vertellingen uit de Geschiedenis des Nieuwen Testaments.** Naar dezelfde. Met 8 plaatjes. Prijs *f* 1—20.

VI. *H. ILPZEMA VINCKERS*, **Rijmen voor de Kinderkamer.** Met 8 plaatjes. Prijs *f* 0—80.

IDEM met gekleurde plaatjes *f* 1—00.

Bij BRIEVEN van MEERDERJARIG VERKLARING, door den HOOGEN RAAD der NEDERLANDEN op den 9den November 1854 verleend, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 21sten November 1854, no. 94, en geregistreerd te *'s Gravenhage* den 27sten November daaraanvolgende, zijn aan **JACOBUS DEODATUS HOMAN**, Kandidaat in de Letteren aan de Hoogeschool te *Groningen*, gedomicilieerd te *Zuidhorn*, gegeven al de **REGTEN**, bij de Wet aan **Meerderjarigen** toegekend, behoudens de bepaling van Art. 478 van het Burgerlijk Wetboek.

Geschiedende hiervan openbare Aankondiging ter voldoening aan Art. 486 van dit Wetboek.

'S GRAVENHAGE, 28 November 1854.

G. VAN DER JAGT, Wz., *Procureur bij den Hoogen Raad.*

*** De **DIRECTEUR** van het POSTKANTOOR berigt bij deze, dat de **DILIGENCE** die tot nog toe zesmalen in de week naar ***Harlingen*** is vertrokken, vooreerst slechts **driemalen** zal afrijden; zoodat de **TWEEDE EXPEDITIE** naar ***Holland*** over ***Harlingen*** zal plaats hebben op ZONDAG, WOENSDAG en VRIJDAG AVOND.

De Directeur voornoemd: VAN ITTERSUM.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op DONDERDAG den 28sten December 1854, des namiddags te 1 uur, ten Huize van den Kastelein J. VAN HEMMEN, te *Harendermolen*, publiek worden verkocht:

Eene groote **BOERENPLAATS**, bestaande in ruime BEHUIZING en SCHUUR, en den VOLLEN EIGENDOM van 48 B., 88 R., 80 E. TUIN-, BOUW-, WEIDE- en HOOILAND, alles staande en gelegen te *Onnen*, en wel in zoodanige perceelen, als vermeld zijn in de *Groninger Courant* van den 29sten November j.l.

Toebehoorende aan de Erven van wijlen HINDRIK PATHUIS en BARELD BAKKER en Vrouw.

Om te aanvaarden: de Behuizing en Schuur op den 1sten Mei 1855; de Greenlanden op Gregorie 1855 en de Bouwlanden in 1855, als dezelve van de Vruchten zijn ontbloot.

*** Op nader te bepalen tijd, zal publiek TE KOOP gepresenteerd worden:

Een ruim rojaal **WINKELHUIS**, staande op vrij eigen grond, in de Oude Ebbingestraat, nabij de Markt, voorzien van eene BOVENWONING met VRIJEN OPGANG en geschikt tot allerhande Affaires en bijzonder voor een ***Manufacturhandel***, dewijl deze Affaire gedurende ruim 20 jaren met succes daarin is uitgeoefend.

Inmiddels ***UIT DE HAND TE KOOP.*** Te bevragen bij de Eigenares en Bewoonster

A. MULLER, Wed. GÖSKER.

VERKOOPHUIS IN DE OOSTERSTRAAT.

MAANDAG den 11den December 1854, 's morgens te 10 uur, zullen in opgemeld VERKOOPHUIS publiek worden verkocht: **MEUBELAIRE** en andere **GOEDEREN**, als: KABINETTEN, SECRETAIRES en CHIFFONIÈRES, ronde en andere TAFELS, HALVE-KASTKLOKKEN, STOELEN, SPIEGELS, PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, KOPER en TIN, BEDDEGOED, LIJFSTOEBEHOOREN, MANUFACTUREN en hetgeen meer te bezigen zal zijn Zaturdags bevorens, des namiddags van 2—4 uur.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

ZEEUWSCH IJPEN HOUT.

Op WOENSDAG den 13den December 1854, des morgens te 11 uur, zal, op de Werf van den Molenmaker J. DE HAAN, buiten het Kleine Poortje, bij *Groningen*, publiek *voetstoots* worden verkocht:

Eene lading **extra mooije gladde ZEEUWSCH IJPEN STAMMEN**, van diverse dikte en lengte, direct van *Zeeland* aangevoerd. Van heden af te bezien.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

HOUTVEILING,

vroeger vermeld, (alsmede eenige **MASTBALKEN** en **MOLENROEDEN**,) zal plaats hebben op DONDERDAG den 7den December 1854, bij *Winneweer*, aan 't Damsterdiep.

MAXIM. PH. WENNIGER, *Nots.*

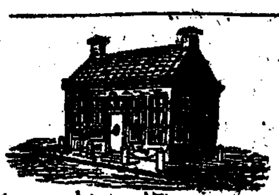

Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, ten verzoeke van B. G. BRINK, Logementhouder te *Sappemeer*, op DONDERDAG den 7den December 1854, des avonds te 6 uur, in na te melden Behuizing, in perceelen en in massa, publiek te koop presenteren: het ***LOGEMENT DE STAD LINGEN***, bestaande in eene ruime BEHUIZING, SCHUUR, los SCHUURTJE, ERF en TUIN, groot 21 R., 70 E., staande en gelegen te *Sappemeer*, Noordzijde, waarbij de PROVINCIALE TOLBOOM in huur is, met 2 Kampen LAND, groot 28 R., 40 E., gelegen aan de Heerenlaan, en eene plaats LAND, groot 7 B., 60 R., 80 E., gelegen aan het Achterdiep, Noordzijde, onder *Sappemeer*.

De Voorwaarden van Verkoop zullen 8 dagen bevorens ter lezing liggen ten Huize van Verkoop en ten KANTORE van

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

*** Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, ten verzoeke van den Heer ... DIEPHUIS, Blaauwverwer te *Groningen*, op WOENSDAG den 13den December 1854, des morgens te 10 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Sappemeer*, publiek te koop presenteren:

Eene nieuw getimmerde **BEHUIZING, ERF en TUIN**, ... 12 VRUCHTBOOMEN en ... **SCHUUR**, groot 3 R., 20 E., staande en gelegen te *Sappemeer*, Zuidzijde, in huur bewoond door D. G. SCHUURMAN.

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

*** Op ZATURDAG den 9den December 1854, des morgens te 10 uur te beginnen,

PUBLIEKE VERKOOP

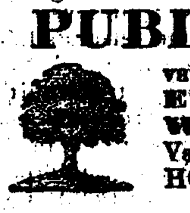

van pl. m. **300** stuks **zware** en **lange EIKEN BOOMEN**, en eenige **zware WILGEN**, staande te *Paterswolde*, bij ... Vaarwater; behoorende aan de Wedw. ... HOENDERKEN c. s.

Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven ... C. ONNES, in leven Ehevrouw van STEFFEN J. BROUWER, op VRIJDAG den 29sten December 1854, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder JOHANNES BUISKOOL, te *Beerta*, in openlijke veiling te verkoopen:

Eene **BOEREN BEHUIZING en SCHUUR**, ... en **TUIN**, met de VASTE KLEMMING van de daartoe behoorende LANDERIJEN, ... de en gelegen te *Beerta*, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 325, een ... Ton Boter en een Kaas, waartegen *f* 52,50 kan worden gevorderd.

De Verkoopconditiën zullen in tijds ter lezing liggen ten Huize van Verkoop, alsmede ten KANTORE van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

Bij J. H. VAN DE WEIJER,

STEENDRUKKER, KUNST- en MUZIJKHANDELAAR,

in de Oude Ebbingestraat,

Is ter gelegenheid van **St.-Nikolaas** ontvangen: eene partij pas uitgek... FRANSCHE en DUITSCHE **GEZELSCHAP-KINDERSPELLEN**, ... KAARTEN, KIEN-, SCHIMMEL- en LEGERINGSPELLEN, PRACHTIGE ... ordinaire **ALBUMS** van 35 Ct. tot *f* ... **PRENTEBOEKJES** in verschillende soorten, ordinaire met gekleurde P... 5 Cts., bijzonder fraaije van 25 Cts. ... *f* 3,00; GEKLEURDE KINDERPRENTEN per Boek ... 24 vellen 15 Cts.; **VERF- en PASSERDOOZEN**, **SCHRIJF-** en **ZAKPORTEFEUILLES** in ... derscheidene prijzen en kwaliteit; GOUDEN en GEKLEURDE **NIEUWJAARSKRANSEN**, van 5 Ct. ... 15 Ct.; Prachtige en ordinaire **PAPETERIES**; GEKLEURD en WIT **POSTPAPIER**; **ENVELOPPEN**, **SCHRIJFPAPIER** à *f* 2,25 tot *f* 8... Riem; **GRIFFELS**, de 100 stuks 10 Ct.; beste **POTLOODEN**, het Dozijn 10 Ct.; ROOD **LAK**, het ... van 20 Pijpen 50 Ct. tot *f* 5,50; **OUWELS**, het ... *f* 1,50; **SPEELKAARTEN** in alle prijzen, en ... menigte ARTIKELEN meer.

In afzonderlijke KAMERS staat bij ondergeteekende een ruim assortiment

ST.-NIKOLAAS-GESCHENKEN

uitgepakt, waaronder talrijke GOEDEREN inzonderheid voor **kinderen** geschikt.

Hij verzoekt zeer vriendelijk, ... en ander kome bezoeken.

L. PHILIPPONA, Poelestraat, 3de huis van de M...

Steendrukkerij

De ondergeteekende beveelt zich ten ... delijkste bij zijne geëerde Stadgenooten ... voor het drukken van zeer nette **NAAMKAARTJES**, **REKENINGEN**, **WISSELS**, **ADRESKAARTEN** ... wat verder in Steendruk kan gevraagd worden, tot zeer zuinig te accorderen ... zen. Levert *zeer goedkoope* **SCHRIJFBEHOEFTEN, ENZ.**, van ... kwaliteit, **LAK** per pond, 20 pijpen ... Heeft ontvangen; fraaije **ALBUMS** van 40, 60 ... Ct., tot zeer prachtige van *f* 2,50, fraaije **MOTIFBOEKJES, ENZ.**; alles zeer geschikt ... ***GESCHENKEN***, waarmede hij zich bij gele... heden in gunstig aandenken rekommandeert.

W. R. CASPARIE, *Steendrukker*, Oosterstraat bij de Markt, E ...

Kinder Speel-

en meer andere **GOEDEREN**, bij P. J. SIPS, in de Poelestraat. Rekommandeert zich ten vriendelijkste.

H. J. SCHUTTER

is, even als voorheen, **ruim gesorteerd** van best **AMSTERDAMSCH ST.-NIKOLAAS-GOED**, versche **BANKETLETTERS** en vele andere **BAKKERWERKEN**; waarin hij zich vriendelijk bij zijne geëerde Begunstigers aanbeveelt. **P.S.** Alsmede beste **PUNCHSIROOP**, à 1 Gulden de Flesch.

Bij den Ondergeteekende is (daar hij ... *Amsterdam*, werkzaam is geweest) ... **AMSTERDAMSCH ST.-NIKOLAASGOED** te bekomen, en is ... **WINKEL** ruim voorzien van alles wat ... een **Koek- en Banketbakkerswinkel** ... **re** gezocht wordt. Bevelende zich minzaam ... in de gunst zijner geëerde Stadgenooten.

E. S. WITTE, hoek van de Zwane en Stoeldraaijerstraat.

DOOR VERTREK NAAR ELDERS

FINALE UITVERKOOP, à contant.

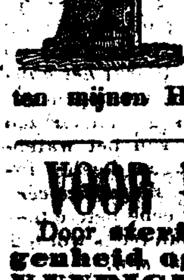

Alle artikelen in **SCHILDER-, TEEKEN- en SCHRIJFBEHOEFTEN** zullen zooveel mogelijk met **St. Nikolaas** zijn uitgesteld, en tot **minst mogelijke prijzen** worden afgezet.

Allen, die iets te VORDEREN hebben of VERSCHULDIGD zijn, worden verzocht vóór den **20sten December** ... daarvan Opgave of Betaling te doen ten mijnen Huize.

J. KOCH, Carelsweg.

VOOR HEEREN GENEESKUNDIGEN.

Door **sterfgeval** is er eene **buitengewone gelegenheid opengesteld voor HEEREN GENEESKUNDIGEN**, te ***Midwolde***, in 't Oldambt (Provincie *Groningen*), van **ruim 2000 inwoners**, waar thans **één** GENEESKUNDIGE is.

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.